

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazdá és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.

Postatakarékpénztári csekkzámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, féltre 2, negyed-
évre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 7. szám.

Február hó 12.

Két népitétel

hangzott el a múlt héten: Gyömrő, majd Biharnagybajom jözan, de-
rék magyar népe tett hitet az alkotó munka, a magyarság szétforgácsolt erejének összefogása és az Imrédy Béla miniszterelnök által életrekellett Magyar Elet Mozgalom mellett s egyben a felforgatásra törő, népámitó szélsőségek ellen foglalt állást. A falvak népe, — munkáltató és munkavállaló egyformán — tudja, hogy a nemzet és a maga boldogulásának legfontosabb előfeltétele a vállvetett becsületes munka, az erők egyesítése, éppen ezért fordít hátát az alkotó munka megbénítására, a belső ellentétek kiélezésére irányuló politikának. A kormány szociális érzéstől áthatott nepi politikája, amely széles rétegeket kíván bekapcsolni az új földbirtokpolitikába, amely minden téren azokat a szempontokat keresi és szolgálja, amelyek összekötik, egybefogják a legkisebb egyének erőit is és a közös célok szolgálatába állítják a nagyoknak a multban öncélokot szolgáló erejét, az elhangzott népitétel szerint nem tévesztette el hatását: a magyar nép — ime — felsorakozott az érte kibontott lobogó alá, hogy erősítse az érte mozgósított erőket és részesévé válják annak. S mint ahogy a végtelen óceánnak minden cseppjében benne van a hatalmas világtengernek minden alkotóeleme, éppen úgy a gyömrői vagy biharnagybajomi választás eredménye kifejezi az egész magyarság érzéseit, vágyait, bizalmát és ragaszkodását, hitét a boldogabb magyar jövődöben és készségét arra, hogy ezért a szebb jövőért maga is elvégezze a maga munkáját...

Kézigránát robbant

Pesten, a zsidótemplom előtt. Az a két kézigránát, amelyet az egyelőre ismeretlen „hős” egy sereg védtelen, istentiszteletéről kijövő ember közé dobott akkor, amikor a kormány törvényes eszközökkel, az összes felmerülő szempontok figyelembevételével akarja megoldani az ugynevezett zsidókérdést, egy sereg embert sebesített meg, a legsúlyosabb merényletet azonban a magyar jogrenddel, az országgal szemben jelentette. A világsajtónak Magyarország irányában rosszindulattal viselkedő része ezt a merényletet újabb rágalmakra, általánosításokra használhatja fel és arra használja ki,

hogy a zsidókérdés megoldására irányuló törvényes intézkedéseket ezen az elvetemült és elvetemült-ségénél is ostobább és céltalanabb merényletnek a szemszögéből ítélje meg. Mélységes megdöbbenéssel és felháborodással fogadja a magyarság ezt a merényletet, mert aligha akad olyan józanul gondolkodó ember, aki ne tudja azt, hogy merényletakkal, politikai orvgyilkosságokkal nem lehet sem nyugvópontra juttatni, még kevésbé megoldani politikai, társadalmi vagy gazdasági kérdéseket. Azokat pedig, akik ilyen aljas cselekedetekkel zavart akarnak kel-

tetni, hogy a zavarosban majd maguk halászhasanak, a törvény egész szigorával kell megtanítani arra, hogy tetűk felér a hazaárulással...

Kétszázharminc új orvos a falvakban

A kormány ismét beigazolta, hogy hivatása magaslatán áll és célkitűzéseinek megfelelően politikája tengelyévé a falut teszi meg. Amint azt megirtuk, a kormány a falvakban kétszáznál több új községi és körorvosi állás rendszere-

sítését határozta el és a belügyminiszter már ki is nevezte a 230 új orvost, akik elindultak állomáshelyeikre, hogy a falvak, tanyák életén és egészségén örködjének. A gyűlölködést, széthuzást szító, nyugtalanságot kelthő jelszavakkal, sebeket tépő, országnevet gyalázó merényletakkal szemben áll az Imrédy-kormány gyönyörű célkitűzése: *Új életet az ősi magyar rögön, új, egészséges magyar életet, amelynek szellemén minél több iskola munkálkodik, anyagi erőt szövetkezetek fűzzék szorosra, egészségére pedig a képzett orvosok gárdája ügyejen fel...*

A föld a földmivelő népé!

Szent István városa, Székesfehérvár, ünnepet ült január 5-én: ezen a napon birtotta ki vitéz Imrédy Béla miniszterelnök ebben az ősi városban a Magyar Elet Mozgalom lobogóját, amelynek jelmondata tudvalevően: „Új magyar életet az ősi magyar földön”.

Felemelően szép és ünnepélyes esemény volt az ősi hagyományok és dicső emlékek találkozása a boldogabb jövődö ígéréttel...

A miniszterelnök Hóman Bálint ny. kultuszminiszter, a város képviselője, vitéz Rátz Jenő ny. miniszter. báró Vay László miniszterelnökségi

államtitkár, vitéz Kotosvári Borcsa Mihály miniszteri tanácsos és titkára kíséretében érkezett a városba, amelynek kapujánál gróf Széchenyi István főispán, Shvoy Lajos püspök, Csütöry Emil polgármester és Ecsedy József alispán köszöntötték...

Az ünnepségek sorát a városházán tartott díszközgyűlés nyitotta meg. Az elnöklő főispán üdvözlő szavai után Csütöry polgármester átnyújtotta a miniszterelnöknek a város díszpolgári oklevelét. A polgármester szavára a miniszterelnök meghatott hangon válaszolt.

A közgyűlés után a miniszterelnök látogatást tett Shvoy Lajos püspök-nél, majd kíséretével megjelent az Alba-mezőgő termében, amelynek közönsége lelkes, szünni nem akaró éljenzéssel fogadta. A környező utcákon hatalmas tömeg szorongott, hogy a felszerelt hangszórók közvetítésével hallgassa a miniszterelnök beszédét.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök a Magyar Elet Mozgalomnak zászlóbontó beszédét a mozgalom jelmondatának részletezésével kezdte meg. Hangsúlyozta azt, hogy a mozgalom az ősi földre, az ősi hagyományokra, a dicső magyar multra akarja alapozni a magyar életet. Rámutatott arra, hogy az igazi alap az ősi magyar föld; az a magyar föld, amelyet ezer esztendeje tur a magyarság legősibb, legerősebb rétege: a magyar parasztság és a birtokosostály. Kifejtette, hogy a nemzetnek szüksége van iparra, kereskedelemre, szellemi vezetőkre, az alap azonban, amelyre veszélyek és vések idején vissza tud vonulni, a magyar szellem, a magyar eszme, amelyből mindenkor új tartalékok meríthet, a magyar föld népe.

A Faluszövetség külföldi gazdalfjusági csereakciói

A Falu-Gazdaszövetség ebben az évben is megrendezi külföldi csereakcióit, amelyeknek keretében gazdalfjaink több hónapot töltenek Németországban, Olaszországban és Dániában. Beosztási helyükön gazdalfjaink az összes előforduló gazdasági munkálatokban résztvesznek. A gazdalfjaink gazdaságokban, gyümölcsfeldolgozó szövetkezetekben, kertészetekben és szőlővidékeken családtagokként nyernek elhelyezést és elhelyezésük ideje alatt díjtalan ellátásban részesülnek.

Jelentkezhet minden 18 évnél idősebb, lehetőleg önálló gazdasággal bíró ezüst-, vagy aranykalászos, vagy gazdasági szakiskolát végzett gazdalfju.

A felvételt a szülők kéri, de a jelentkezőt ajánlani kell a szülők lakóhelyén lévő Falu-Gazdaszövetségnek, gazdakörnek, vagy gazdasági egyesületnek, továbbá a Hangya, vagy hitelszövetkezet vezetőségének, ezenkívül a községi elöljáróságának. A felvételi kérvényhez csatolandó a jelentkező egészségi állapotára vonatkozó hatóságai orvosi bizonyítvány, valamint másolatban az iskolai vég bizonyítvány.

A csereakció költsége 225 pengő, amely összegben bennfoglalatik az oda- és visszautazás költsége,

kivéve a zsebpénzt és a visszautazáskor rendezendő külön tanulmányi kirándulások költségét. A Dániába utazók 50 pengővel többet fizetnek. A gazdalfjusági csereakciókat Teölgay István dr. ügyvezető igazgató intézi Németországba és Dániába, míg az olaszországit Szekeres László dr. h. igazgató vezeti.

Jelentkezni lehet március hó 15-ig a Falu-Gazdaszövetség-nél, Budapest, V., Báthory-utca 24.,

ahol a csereakciók vezetői az összes szükséges felvilágosításokat megadják.

Ezt a földet ennek az ősi rétegek kell birtokolnia, ez a föld a magyar földmivelő népe, ideszámítva a régi történelmi birtokosoztályt is.

Hangoztatta ezután a miniszterelnök, hogy ezt a két réteget lelkiismeretlen demagógiával nem szabad egymással szembeállítani.

A föld birtoklása azonban nemcsak jog, hanem kötelesség is.

A továbbiak során rámutatott a miniszterelnök arra, hogy egy és fél millió holdra tehető az a földterület, amelyet fokozatosan oda kell juttatni. Ez a juttatás csak fokozatosan történhet azért, mert ki kell keresni a megfelelő embereket, hogy a természetben fennakadás ne következzen be; végre kell hajtani a juttatással járó összes munkálatokat; ügyelni kell arra, hogy mindenki, aki birtokhoz jut, el legyen látva a megfelelő felszereléssel és főként: ki kell fejleszteni a mezőgazdasági szakoktatást. Meg kell teremteni a megfelelő gazdasági szervezeteket is, hogy az értékesítés biztosítható legyen. Hangoztatta a miniszterelnök, hogy

a szövetkezeti hálozatra nagy gondot kíván fordítani s amellett a keresztény kereskedelem megerősítésére is.

A Magyar Élet Mozgalom a népi egység és szociális igazság gondolatán épül fel. A népi egység gondolata annyit jelent, hogy ennek a nemzetnek minden fia testvér, sorsában, boldogulásában egymáshoz van láncolva és az érvényesüléshez való egyetlen érték-mérő az, hogy *milyen hasznos,*

szolgálatot tud tenni népének és nemzetének. Hangsúlyozta, hogy egynek kell lennie mindenkinek a nemzeti gondolat tudatos átélésében; össze kell olvasztania lelkében a keresztény és nemzeti gondolatot; ki kell fejleszteni a katonai szellemet, aminek első megnyilatkozási formája a *figyelmeztetés*. A szociális szellemről nyilatkozva, a miniszterelnök kifejtette, hogy célkitűzése nemcsak alizmisszintűt osztani, hanem *egzisztenciákat talpraállítani*.

A miniszterelnököt nagyszabású beszéde közben és után lelkes szeretettel ünnepelte Székesfehérvár polgársága.

A zászlóbontó nagygyűlést félszerteritikes társasbórd követte, amelyen az első felkötöttöt a főispán mondta a kormányzóra, majd a polgármester köszöntötte a vendégeket. Imrédy Béla miniszterelnök a polgármester beszédére válaszolva, örömmel állapította meg, hogy harmadszor jelent meg Székesfehérváron, először a magyar jelent ünnepelte vitéz nagybányai Horthy Miklós személyében. Másodízben Szent Istvánom keresztül a dicső magyar multat,

jelenleg pedig a magyar jövő utjait keresve jött az ősi városba.

A miniszterelnök beszéde után Hóman Bálint volt kultuszminiszter hangoztatta, hogy a Magyar Élet Mozgalom útja a meggyőződés, az igazság, az összefogás és a magyar újjászülését utja.

A miniszterelnök és kísérete a kéző délutáni órákban tért vissza Budapestre.

Zászlóbontás a Dél-Tiszántúlon

Vasárnap, január 5-én Békéscsabára érkezett Jaross Andor tárcánélküli miniszter felesége társaságában, hogy a Dél-Tiszántúl népe előtt kibontsa a Magyar Élet Mozgalom zászlaját.

A Városi Vigadó zsufozásig megtelt nagytermében Jaross Andor a Felvidék nevében köszöntötte az Alföld népét, amely — amint mondotta — a magyarság életéjét, jövőjét jelentette a tatárulás, törökvesz idején. Rámutatott arra, hogy a Felvidék népe az elnyomatás napjaiban egy emberként sorakozott fel és tartott ki vezetői mögött, s most boldog, hogy részvetel a magyar állam élet megnyilatkozásaiban. Kifejtette ezután Jaross Andor, hogy az új, egészséges Magyarország alapjainak lera-

kása 1919-ben kezdődött meg Szegeden, amikor a Kormányzó Ur Öfömlétsége lefektette a szegedi programot. Ennek a programnak a végrehajtása, sajnos, nem történt meg a kellő ütemben, most azonban a Magyar Élet Mozgalom ezt a programot kívánja megvalósítani. A zsidókérdésről beszélt ezután, rámutatva arra, hogy a kérdés felvetésénél és megoldásánál a kormányt nem gyűlölet, vagy indulat vezeti, hanem *érve-nyesíteni kívánja minden vonatkozásban a magyar erkölcsi felfogást*. Végül a miniszter meleg szeretettel köszöntötte a békéscserei szlovákokat.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a miniszter Békés községbe ment át, ahol átvette diszpolgári oklevelét.

akkik azt hiszik, hogy a zsidókérdés megoldja a magyarság összes problémáit. A zsidókérdéssel azonosan fontos probléma a kereszténykérdés, amelynek az a lényege, hogy ennek az országnak a népet a politikailag teréről visszavesszük a munka útjára.

Tasnádi Nagy András igazságügy-miniszter emelkedett ezután szószára. Az igazságügyminiszter ugyancsak a zsidókérdésre vonatkozó adatokat ismertette és rámutatott arra, hogy a törvény célja nem az, hogy 16—18.000 keresztény ember számára munka-lehetőséget biztosítson, hanem az, hogy az egész magyar életet magyarábbá tegye. Az igazságügyminiszter ezután részletesen ismertette a javaslatot és a módosításokat.

A bizottságok a február 6-iki ülésen megkezdték a javaslat részletes tárgyalását. Az első szakaszban, amely azt a kérdést szabályozza, hogy a törvény végrehajtása szempontjából ki tekintendő zsidónak, az előadó módosítást terjesztett elő, amely az ügyvezetett félévrekre vonatkozóan tartalmaz új, enyhítő intézkedéseket. (Példérek azok, akiknek egyik szülője, vagy két nagyszülője zsidószármásu.) Az egyes szakaszoknál az előadó betérjesztette a módosító indítványokat és a bizottság már a módosított javaslatot tárgyalta.

A bizottságok a február 7-iki ülésen megszavazták a második zsidójavaslatnak a zsidó frontarcokra vonatkozó szakaszt, az előadó által betérjesztett módosításokkal. A módosítások értelmében a törvényjavaslat rendelkezési alól kivételnek a világháború alatt megsebesült, vitézségükért kitüntetett, legalább 50 százelemben rokkantultá vált zsidó frontarcosok. Ugyancsak kivételnek a hadtörvények, valamint azok, akik az ellenforradalom alatt életüket kockáztatták, résztvettek az ellenforradalomban, végül a belső titkos tanácsok, a m. kir. titkos tanácsok és egyetemi nyilvános rendes tanárok.

A bizottságok február 8-iki ülésén Tasnádi Nagy András igazságügy-miniszter felszólalása után egyhangúlag elfogadta a törvényjavaslatnak azt a szakaszt, amely felhatalmazza a belügyminisztert arra, hogy *hatály-talanítsa azoknak a zsidóknak a honosítását, akiket életkörülményeik nem utalnak arra, hogy az ország területén éljenek és megakadályozza azt, hogy zsidók házasság vagy törvényesítés útján állampolgárságot szerezzenek*. Ugyancsak elfogadták a törvényjavaslatnak azt a rendelkezését, amely szerint *változtó jog csak annak a zsidónak lehet, akinek felmenői 1867 december 31. óta Magyarországon laktak és megtöltik, hogy virilis jogon képviselőválasztótagok lehessenek*.

A miniszterelnök Letenye diszpolgára

Letenye nagyközség küldöttsége vitéz Aratófalvi Nagy István országgyűlési képviselő vezetésével február 6-án adta át a község diszpolgári oklevelét vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek. Kovács Sándor, a község jegyzője, tolmácsolta meleg szavakkal a község ösmagyar lakosságának tiszteletét, nagyrabecsülését és érdekeit, amelyek a polgárságot arra indították, hogy a miniszterelnököt diszpolgárukká válasszák. Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök arra kérte a küldöttséget, tolmácsolják köszönetét a község minden lakosának azért a megbecsülésért, amelyben Letenye község polgársága őt részesítette.

Báró Vay László a bihari nagybajomi kerület képviselője

Csütörtökön, február 2-án, zajlott le a bihari nagybajomi kerületben az időközi országgyűlési képviselőválasztás. Bár különösen a nyilasok lázításával határos demagógiát fejtettek ki, a szavazás Vay László báró miniszterelnökségi államtitkár fölényes győzelmével végződött. Vay Lászlóra

5964. Csuka Lajos nyilas jelöltre 1877, Albrecht Ferenc kisgazdapárti jelöltre 818 szavazatot jutott, tehát abszolút többséggel Vay László báró lett a kerület képviselője.

A kárpátorosok küldöttsége a miniszterelnöknel

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök február 1-én a kárpátorosok népes küldöttségét fogadta a miniszterelnökségen. A küldöttséget Fencsik István volt kárpátoros miniszter, országgyűlési képviselő vezette; üdvözöl beszédeiben hangsúlyozta, hogy a kárpátorosok hűségnyilatkozatát kívánja tolmácsolni. A kárpátorosok hűsége alattvalók kívánának lenni a Kormányzó Ur Öfömlétségságának és bizalommal viseltetnek a miniszterelnök és kormánya iránt.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök beszédeiben megköszönte az üdvözlést és hangsúlyozta, hogy a kárpátorosok nép testvéri nyilatkozatát viszonzza minden magyarral.

A miniszterelnök szavait a küldöttség tagjai lelkes éljenzéssel fogadták.

Bonczos Miklós államtitkár Pécsért

A szociális tanácsadók és a vármegyei közjóléti előadók számára a belügyminiszter Pécsért kétéheses tanfolyamot rendez. A tanfolyam megnyitását résztvevő vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár, aki beszédeiben hangsúlyozta, hogy a magyar szociális kérdések intézményes megvalósítása a vezető társadalmi rétegeknek szociális irányban való átrendezését sürgeti. E munkából az egyházaknak és a társadalomnak is ki kell vennie részét. Ebben a munkában nem lehet szó megállásról, tétozázásról. Itt a legerélyesebb és a legönfeláldozóbb munkára van szükség, mert a feladatok helyes megoldása a nemzet életét jelenti.

A tanfolyam vezetését a belügyminiszter Esztergár Lajos pécsi helyettes polgármesterre bízta.

A felsőház megszavazta a honvédelmi javaslatot

Az országgyűlés felsőháza február 3-án kezdte meg a honvédelmi javaslat vitáját. Február 4-re véget is ért a javaslat tárgyalása és a felsőház egyhangú lelkesedéssel elfogadta a törvényjavaslatot.

A magasszárnyalású felsőházi vita József királyi herceg beszédével kezdődött. Ugy a királyi herceg, — a világháború rajongásig szeretett egyik hadvezére, — mint a vita többi résztvevői nagy elismeréssel emlékeztek meg a magyar katonáról és örömmel üdvözölték a törvényjavaslatot.

Vitéz Bartha Károly miniszter vitázó beszédeiben bejelentette, hogy a tűzharcos-törvény végrehajtási utasítása már elkészült és rövidesen meg jelenik.

A felsőház február 7-én tárgyalta a keresztalmozdítási törvényjavaslatot, amelynek egyes rendelkezéseit a felsőház megváltoztatta és így a törvényjavaslatot, a változások tudomásulvétele végett a képviselőháznak visszaküldte.

A földbirtokjavaslat a NEP bizottságai előtt

A Nemzeti Egység Pártjának földmívelésügyi, földbirtokpolitikai és pénzügyi csoportja Mayer János ny. miniszter vezetésével február 7-én megkezdte a kormány földbirtokpolitikai törvényjavaslatának tárgyalását. Az általános vitát Teleki Mihály gróf földmívelésügyi miniszter felszólalása után a bizottságok befejezték és a javaslatot általánosságban elfogadták.

A HÉT POLITIKAJA

A zsidójavaslat bizottsági vitája

A képviselőház egyesített bizottsági folytatták a második zsidójavaslat általános vitáját. A bizottságok február 3-iki ülésén, vitéz Imrédy Béla miniszterelnök és Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter záróbeszéde után, a javaslatot általánosságban elfogadták.

A miniszterelnök beszédeiben megindokolta a törvényjavaslat benyújtását, rámutatva arra, hogy három szempont is szükségessé tette a kérdés újabb rendezését. Az utóbbi időben a környező államok csaknem valamennyijében megszorították a zsidóság térfigyelési lehetőségét, ami természetesen a zsidók idezőnlését eredményezné, ha megfelelő intézkedések nem történnek. Másodszorban

rámutatott a miniszterelnök arra, hogy az elmúlt év szeptember-októberében éppen a zsidóság részéről olyan lelkiállapot nyilvánult meg, amely beigazolta, hogy a zsidóság képtelen beilleszkedni a magyarság lelkivilágába; harmadszor hivatkozott arra, hogy a visszacsatolással erős zsidó gócpontok kerültek vissza, ahol pedig a magyar szellem érvényesülését biztosítani kell. Leszegte a miniszterelnök, hogy a kormány ragaszkodik a leszarmazási elv érvényesítéséhez, a félévoknál azonban bizonyos módosításokhoz járult hozzá. A törvény életbeillesztése semmiesetre sem fogja megengathatni az ország gazdasági egyensúlyát. Végül hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy tévednek azok,

Köszöntjük a Felvidéki Magyar Kultúregyesület tagjait!

A *Falu-Gazdaszövetség* hivatalos lapja, a *Vasárnap*, amely hasábjain szeretettel köszöntötte a visszacsatoláskor a hazatért testvéreket, ezzel a számával szorosabbra fűzi, tényleg is megvalósítani iparkodik a közös célokat folytatott munka közössé tételét és

mai számát megküldi a Szövetséggel és lapunkkal azonos célokért küzdő Felvidéki Magyar Kultúregyesület szervezeteinek címére.

Amikor ezt tesszük, nem a falu kegyeért, anyagi szempontokból véltékedő lapok „előfizető-vadászatát” üzzük és csak másodsorban hivatkozunk a külsőségekre, például arra, hogy a *legterjedelmesebb, mélynyomós melléklettel eggyedül bíró falusi hetilap* a: *VASÁRNAP*. Előttünk, a *Falu-Gazdaszövetség* előtt, valamint a most felkeresett felvidéki kultúregyesületek előtt is magasabb szempontok, nemesebb célkitűzések lebegnek. Arra törekszünk, hogy tudásban, gazdasági és általános műveltségben gyarapítsuk a falu népét, ezzel elősegítsük számára a gazdasági érvényesülést, növeljük a szövetségi szellemet és mindezek felül és túl a hazafias érzést, szociális lelkiismeretet. Természetesen politikai célkitűzésünk is van:

minden magyar erőt egyesíteni a komoly, megvalósítható tervek valóraváltása érdekében és tá-

voltartani a falvaktól a zavar-keltésre alkalmas, egyesek, vagy jól megszervezettek politikai és anyagi érdekeit szolgáló irányzatát.

Ebben — a felvidéki testvérek husz éves munkáját ismerve — bizonyára egyetértünk. Azonos célokért, azonos elgondolással és ahol lehetett: azonos eszközökkel mi is két évtizede dolgozunk. Hála a Magyarok Istenének, elérkezett az ideje annak, hogy az azonos célért, más és más terepen folytatott munkát egybefoghassuk és közösen folytathassuk. Erre a vállvetett munkára nyújtjuk szeretettel, tesvéri érzéssel jobbunkat, kérve és remélve, hogy

ugyanilyen érzéssel találkozunk a leomlott trianoni határon túli testvérek részéről is.

Még csak annyit kérünk: azok, akiknek kezeibe eljutnak soraink, családjuk, barátaik és ismerőseik körében *iparkodjanak olvasniuk számát fokozni*. Ennek a nemes fáradozásnak a köz javát szolgáló előnyeiben valamennyien, a megnagyobbodás útján elindult ország falvainak minden lakója fog részesedni.

*
A *VASÁRNAP* negyedévi előfizetési díja egy pengő. A postatakarék-pénztári csekk számla száma: 25.153. A szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, V., Báthory-utca 24.

Kézigránátot dobtak a zsinagógából távozó

közönség közé

Február hó 3-án, pénteken este 6 órakor, a fővárosi Dohány-utcai izraelita templomból távozó közönség közé ismeretlen tettesek 2 darab kézigránátot dobtak: 13 sebesülés történt. Ezek közül 4 súlyosabb, a többi könnyebb természetű.

A főkapitányság megállapította, hogy a merényletet a tettes a zsinagóga főbejárataival szemben lévő, *Dohány-utca 1/b. számú hatemeletes ház lapos tetjéről követte el*. A rendőrség feladata igen nehéz, mert az első órákban semmi nyom nem állt rendelkezésre. *Szrubian* Deszér dr. rendőrfőtanácsos, a bűnügyi osztály vezetőjének irányítása mellett azonban óráról-órára halad előre a munka

és a rendőrség reméli, hogy *rövidesen sikerül elfogni a merénylet tetteseit*. Több olyan személyleírás és egyéb nyom van már a rendőrség kezében, hogy a *gyáva merénylet tettesei közül rohamosan szorol a hurrok*. Az eddigi nagyarányu nyomozás során *hatszáz jegyzőkönyv és detektívjelentés készült el a bűnügyi osztályon*.

Február 7-én megjelent *Előassz* Sándor főkapitánynál *Rosenberg* Sándor dr. ügyvéd és bejelentette, hogy a Dohány-utcai bombamerénylet egyik sérültjének hozzátartozója, aki nem kívánja magát megnevezni, *öt ezer pengő jutalmat tűzött ki a merénylet tettesé kézrekerítőjének, illetve nyomravezetőjének*.

Statáriumot hirdetett ki a kormány

A kormány február hó 4-én rendeletet adott ki a *rögtönítélő bírászkodás* bevezetéséről. A rögtönbíráskodás alá tartozik a rendelet kihirdetésének napjától kezdve az egész ország területén

a *lőfegyver, robbantószer, illetve mindennemű robbanóanyag (bomba, kézigránát, pokolgép stb.)* használásával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés büntette

(ideértve az ilyen gyilkosság és szándékos emberölés kísérlete és az ilyen elkövetésre irányuló szövetség is), továbbá a *csoportosulás útján*, vagy felfegyverkezve, csoportosulás esetén kívül is elkö-

vetett büntettek és végül a *magánosok elleni erőszak* büntette.

A rögtönbíráskodás hatálya a tetteseken kívül a *részesekre* is kiterjed.

A statárium kihirdetésével kapcsolatban az ország területén lévő huszonnégy törvényszéken megalkult

huszonnégy statáriális ítélőtanács.

A statáriális bíráskodás csak egy büntetést ismer: a *halálbüntetést*. A halálos ítéletet, ha az elítélt kegyelemre nem terjesztették fel, a kihirdetés után *két órán belül végre kell hajtani*.

A statárium kihirdetése a fővárosi, Dohány-utcai zsinagóga előtt elkövetett kézigránátos merénylettel függ össze.

Olaszországban járt gazdálainkhoz!

Fiuk! A karácsony és újév alkalmával hozzám érkezett jókívánságaitokat hálásan és szívből köszönöm. Örömmel láttam, hogy a közöttünk meglévő kapcsolat nem szakadt meg, mert olyan tömegével érkeztek be a levelek, hogy azokra egyenként válaszolni nem is tudnék. A mi kedves lapunk: a *Vasárnap* útján szólok tehát hozzátok. Hiszem, hogy e baráti kapcsolat a jövőben mindig erősebb lesz és hűségese katonái lesztek Szövetségünknek ott, ahol éltek. Nektek, akik megjártátok *Mussolini* országát, példaképnek kell lenni *ugy a munkában, mint vállalás és hazafias kötelességek teljesítésében*. Irjátok meg pontos címeteket, mert a közeljövőben seregszemlélt akarunk tartani.

Az idei esztendőben nagyobb számmal mennek ki Olaszországba. Változás is lesz, mert az *ifjak egyenként gazdákndt és nagyobb birtokokon lesznek elhelyezve*, mint az első esztendőben. Mindenki küldjön magahelyett egy derék fiút. Agitáljatok, hogy minél többen jelentkezzenek olyanok, akikre a nemzet becsületét külföldön nyugodtan rábízhatjuk. Csak olyant jelentsetek be, aki tuda-

Kéthangoros
HARMONIKA
jóhangu ... P 10⁻

FARSANGHARMONIKA
erősebb hangu... P 18⁻

MAGYAR CIPIERA P 6⁻

JÁTEKHEGEDÜ P 2⁻

ISKOLAHEGEDÜ
javórfaól, jó szereléssel ... P 11⁵⁰

MANDOLIN jóhangu ... P 12⁻

TÁROGATÓ öblshangu P 30⁻

Gramofon • Zongora Rádió

Minden hangszer

Sternberg

királyi és udvari hangszergyár
Budapest, VII., Rákóczi-ut 60.

tában van annak, hogy sokat, igen sokat tanulhat, amit itthon hasznosíthat. Fiuk! *Hinni, engedelmessékedni és küzdeni*. Várjuk leveleteket.

Szeretettel köszönt

atyai jóakarótok:
Szekeres László

Békét kér a spanyol kormány

A megkönnyebbülés, amely *Chamberlain* és *Hitler* nagy beszédeit követte, nem hozta magával az európai légkör megtisztulásának azt a fokát, ami a kizengesztelődési folyamatot zavartalanul elindíthatná. Több jel mutat még mindig arra, hogy *Európa nyugalmának helyreállításához* a mai közhangulat teljes megváltoztatására van szükség.

Február első hetének végén

békét kértek a spanyol köztársaságiak.

A béke közvetítésére az angol és francia kormányokat kérték föl. A katalán front teljesen felbomlott. *Azana* köztársasági elnök és az egész kormány Franciaországba menekült. Ugyanakkor menekülők áradata zúdult a francia földre. Közben elestek az utolsó katalán városok is. *Mussolini* pedig a fasiszta nagytanács ülésén kijelentette, hogy

„a spanyol földön harcoló olasz fasiszta önkéntesek Franco tábornok végleges győzelme előtt nem tekintik elvégzettnek kötelességüket.”

A hároméves vérontás a spanyol belpolitika szempontjából elintéztnek tekinthető. Hogy az lesz-e külpolitikaiklag is, a közeljövő fogja megmutatni.

A kárpátaljai helyzet

A kárpátaljai ukrán terroristák kihívó viselkedése türhetlenné fokozódik. Csak az ukrán nyelv használatát engedélyezik. *Kölesényben* agyonlőttek egy cseh detektívet, mert

csehül beszélt. A választásból, amelyet a *Volosin*-kormány szándékozik tartani, a magyarokat ki akarták zárni. Emiatt a magyar kormány *Prágában* tiltakozást jelentett be. *Prchala* cseh tábornok, aki ellen az ukrán terroristák merényletet követtek el, ígéretet tett, hogy a magyar kisebbség részvételét a választásokban biztosítani fogja.

Mindezek mellett a kárpát-ország vidék forrongó helyzetének kiismerhetlenségét még inkább fokozza az a vakmerőség, hogy

a csehek január 4-én és 5-én minden ok nélkül tűz alá vették Ungvár mellett a Radvány köz-ség határában lévő magyar határőrséget.

A magyar katonai parancsnokság természetesen erőlyesen tiltakozott a kihívás ellen.

Kormányváltás Jugoszláviában

A nagy választási győzelem után, amelyet a *Sztojadinovic*-kormány Jugoszláviában aratott, meglepés-szerűen hatott világszerte a belgrádi kormányváltozás. Az új kormányt *Cvetkovics* volt népielőti miniszter alakította meg azzal a főcélal, hogy *Macekek* horvát táborát a kormány támogatására megnyerje. Ez az elgondolás azonban *Macek* Vladimir tovább ellenállása miatt még nem valósulhatott meg. Előkelő külföldi lapok értesülése szerint

Jugoszlávia Sztojadinovic külpolitikáját fogja folytatni.

Az átmenetnek tartott kormány tehát csak a belpolitika összehangolására vállalkozott.

„Porszem munkások“ seregszemléjén

Léva, február hó.

Történelmi várfa lak tekintenek le a Felvidék egyik legkedvesebb városára, a megszűlése alatt a magyarság erős fellegvárára: Lévára. A Felvidéki Magyar Kultúregyesület lévai körzetének vezetői értekezletére jöttünk össze.

A volt cseh járási hivatal modern palotájának nagytermében gyülekeztünk. Szép palota! Látszik, hogy az építkezéshez volt pénz bőven. Tellett a magyaroktól elrabolt vagyonból és a garmyölgyi magyar gazdák toronymagas adójából.

Mintegy hatvan község kultúregyesületének vezetője gyűlt egybe, hogy megbeszélje a legközelebbi teendőket. A visszacsatolás egészen új helyzetet teremtett. Most már nem ellenség az — állam.

Lelekészek, tanítók, földbirtokosok, nyílt tekintetű magyar gazdák: mind-mind derék falusi emberek százaianak képviselőiben ülnek itt...

— *Kedves vezető testvéreim!* — hangzik az elnök beszédét. A felvidéki magyarság egyik legértékesebb vezetőegyesülete: Schubert Tódor beszél. Nagy figyelemmel hallgatják, amit mond. De a szemek a beszélőről mégis önkéntelenül elkalandoznak a mögötte lévő falra, amelyet hatalmas piros-fehér-zöld zászló díszít, középen a harmas-halommal és a kettős-kereszttel.

Meg kell még szokniok, hogy most már szabad magyarok és gyülekezéseiken nem leskelődik rájuk a cseh zsanár, vagy a renegát kém.

— *A feladatok megkétszereződtek* — hangzik az elnök szava — ország- és nyelvhatáron élünk. Az eddigi munkát fokozzuk kell!

Beszéde végén meleg szeretettel üdvözi a Falu-Gazdaszövetség kiküldöttjét, aki az őháza falusi társadalmának ragaszkodását és segítő-kezelő hozta el.

Parász Károly vámosládayi igazgató-tanító az első előadó. Arról beszél, hogy milyen akadályok gátolják a falusi kulturmunkát. Boldog mosollyal mondja, hogy a legnagyobb akadály a visszacsatolás tényével megszűnt. Ezután szakszerű előadásban sorbaveszi az akadályokat: a szétválasztás, pártoskodás, politikai ágensek romboló munkája, felekezeti béktelenség, stb. Minden szavából érzik a falu népet ismerő és szerető faluvezető aggodása. Kitér az előadókra, a művelődési előadásokra, a szakértő vezetők hiányára; beszél a kicsinységéről, érzékenységről, a féltékenykedésről s a pincszerről, melyek mind-mind olyan akadályok a kulturmunkánál, amelyet mellőzni nem lehet.

Most Vargha Imre kerületi titkár összefoglalja az elmondottakat és megnyitja a vitát. Egymásután állnak fel a vezető-testvérek. Meglepetés az a komolyság és hozzáértés, amely a kérdéseket tárgyalják. Részletesen megbeszéljük a következő hetek előadási anyagát. Szólnak az elő-

adási jogdíjakról és kifogásolják azok magasságát.

Sok-sok történelmi előadást kérnek, hogy a falusi fiataloság minél jobban megismerhesse a magyar nemzet dicső múltját.

A Faluszövetség képviselője megelégedéssel állapítja meg magában, hogy a felszólalók ugyanazt kívánják, amit a Szövetség két évtizede itthon már megvalósított. Sok szó esik a falusi művelődéséről és a földművelés-dalárdáiról. Megemlítik, hogy a cseh törvények szerint fejenként 50 fillért szedtek falusi könyvtárak létesítésére. Természetesen nem gondoltak arra, hogy a kisebbségek ezt a saját előnyükre fogják kihasználni és magyar könyvtárakat létesítenek. Szeretnék, ha ez a rendelkezés a jövőben is megmaradna. Örömmel veszik tudomásul, hogy a Faluszövetség évek óta a könyvek ezreit küldi a magyar falvakba.

Schmidt Imre bési tanító a kultúregyesületek gazdasági szerepéről tart előadást.

— Hőfőhár buzakenyér mellől gögösen lenézünk azokat, akiknek csak rozsenyér jut, pedig nem az a jó, ha keveseknek van buzakenyérük, hanem ha mindenkinek jut rozsenyér.

A gazdasági ismeretek fokozottabb terjesztéséről, a háziipar meghonosításáról beszél. A hangsúly a szemléltető oktatáson legyen, mert — mint mondja — a magyar ember a nemlátottat ritkán, a hallottaknak néha, a szemmel érzékelhető pénzhaszonnal azonban mindenkör hisz.

Most Kristóss Sándor garmadomási gazdatisztvünk szólalt fel és rámutat arra, hogy a gazdasági ismeretek elterjedésének nagy akadályá magában a családban van. Az apa a régi elven van, nem megy előadásokra, mondván, hogy végigpróbálta az életet, neki így is jó lesz. A fiát elküldi ugyan, de mivel a birtok az ő kezén van, a hasznos és jó ismeretek csak lassan törhetnek utat.

A fiataloságot erősen bele kell vonni a kultúregyesület munkájába.

A háziipar megszervezésével lehetővé kell tenni, hogy a gazdaember is tizenkét hónapot dolgozhassék.

A délutáni ülésen a felvidéki kultúregyesület elnöke, Révay István gróf elnököt, aki bejelentette, hogy kultúr szervezési törvény készül, amely az összes függő kérdéseket rendezi.

Beluch Imre barsendrői igazgató-tanító ismertette azt a hatalmas munkát, amelyet a felvidéki kultúregyesület husz esztendő alatt végzett és befejezésül a következőket mondja:

— *Husz esztendőig porszem-munkások voltunk, porszemek ennek az egyesületnek, de amely porszemeket a bölcs vezetőség sziklavá tapasztalt össze és ez a szikla őrizte meg a mi magyarságunkat minden támadással szemben. Ez a szikla ma is áll, talán még szilárdabban, mint valaha és egyetlen vágyunk és hő kívánságunk, hogy ez a szikla legyen egyik támasztó pillérje a boldog nagy Magyarországnak.*

Szombathy Viktor főtitkár a szervezési kérdésekről tartott igen értékes előadást, amelyet ugyancsak széleskörű vita követett. Az egyik felszólaló, Nagy Béla honhívesi tanító, a községével kapcsolatos ügyekről szólott. Szavaiból izzó magyarság

esendült ki, amit még jobban megérthetünk, ha tudjuk, hogy a nyelvhatáron él és

még a cseh világban a cseh hatóságok magas pénzösszeget kínáltak neki csak azért, hogy menjen el a községből, mert az ő személyén megtört minden magyarellenes kísérlet.

Szalay Pál felszöccsei, Akucs Árpád alszöccsei igazgató-tanító, Szabó István ref. lelkész és mások mind-mind igen értékes gyakorlati tanácsokkal szolgáltak az értekezlet résztvevőinek.

Sok szó esik nálunk ma a felvidéki szellemről. Egy kis példáját magunk is láthattuk. A Póza községi ma-

gyarok körülveszik Révay István gróftól és előadják panaszait. Révay gróf egy pillanatra gondolkodik, majd megnézi az óráját és azt mondja, hogy ebből még van egy negyedóra. Menjünk az alsóházhoz elintézni az ügyeket. Alig telt el több mint egy negyedóra, máris jönnek boldog mosollyal a pózai magyarok, az ügyük elintézését nyert. Azt hisszük, ez a felvidéki szellem.

Késő este jár, mire véget ér a vezetői értekezlet. A vezető testvérek elindulnak, ki kocsin, ki vonaton, hogy visszatérjenek falujukba és sok száz és száz falusi magyarnak elmondják mindazt a sok szépet és jót, biztatót és reménykeltőt, amit az értekezleten hallottak. A porszem-munka folyik tovább.

Agoston Béla dr.

A városi vámok megeszik a falu népét!

Sok panasz van a falvakban. Legtöbbje jogos. Az orvoslás is kék. Pedig az apró sebeket meggyógyítani sokszor többet ér, mint világrengető dolgokkal foglalkozni. A falu mindig a maga kis világa érdekli: azon keresztül íté meg minden mást. A só, a petróleum, a cukor, a vas, a bőr, a ruha: ez, ami szorítja a falu népét. Kis reformok, de oly nagyok a falu szemében, mint a templom tornya — mert saját bőrén tapasztalja —, hogy amit elad, annak alig van ára, amit pedig vesz, az megfizethetetlen drága. Imrödy Béla miniszterelnök itt is megkezdte a munkát. Leszállította a cukor, a petróleum, a raffia árát. A kezdet jó, csak jöjjön a többi.

Itt vannak például a vásári díjak. Mivel a kisgazda nem számíthat arra, hogy állatállományát a saját udvarában adhassa el, kénytelen vásárokrára járni. Ez pedig drága mulatság a semmit sem áruló gazdának, mert egy-egy vásár, ha a járlatlevellet nem is számítjuk, falun belekerül állattarabonként 80 fillérbe, vagy egy

pengőbe. A városi vásár pedig 1.50—1.60 pengőbe, de ehhez hozzájárul még a túlságosan magas vám is, úgy, hogy

ha egy gazda vásárra hajtja ökreit, 5 pengő költsége van akkor is, ha egy fillért sem árul.

Mivel vevő alig van, sokszor öt vásárra is elbállal jószágával, amíg el tudja adni, vagy jobban mondva elkötvetévélni.

A városi vámok is oly magasak, hogy a szegény gazda, ha vegyes portékájával megy a városba árulni, szinte nem is vámot fizet, hanem a kocsiján lévő portéka tizedét adja le.

A városi vámok és vásári díjak lassanként megeszik a falvak magyar népét, pedig annak erőnek kell lenni, hogy megbírja a jövőt.

Előzzük meg tehát a bajokat, ne hogy azok bakövetkezzenek és földre teperjék a falu amugy is gyenge lábbon álló népét.

—8—6.

Nagyszámu tenyészállatot jelentettek be a mezőgazdasági kiállításra

A március 22—27. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállatosportjában a bejelentések meghaladják a tervezett kereteket, jelül annak, hogy a neves nagytenyészetek és a fejlettebb köztenyészetek irányítói is tudják, hogy az országos kiállítás nyújtja a legkedvezőbb alkalmat a tenyészanyag megfelelő értékesítésére.

A folyamatban levő minőségi felülvizsgálatokból örömmel lehet megállapítani, hogy a kiállításon a tenyészállatok minősége további fejlődésről fog számot adni. A kiállításra felhozandó tenyészállatok mind megfelelően a földmívelésügyi minisztérium által az állami kedvezményekkel köztényesztésre vásárolható apaállatokkal szemben megkívánt minőségi követelményeknek, így köztényesztésre minden, a kiállításon levő állatot bátran meg lehet majd vásárolni.

A vásárolni kívánó gazdák is igen élénken érdeklődnek már, sűrűn tudakozódnak a rendezőségnél a kiállítás várható anyagáról és árainról. A rendezőség természetesen nemcsak az eladók, hanem a vásárolni szándékozó gazdák érdekeit is kellő figyelemben

részesíti és ezért a vasuti szállításkönl a vásárra felszállításkönl 80%-os fuvardíjmentességet alkalmaznak, a vásárolt állatok hazaszállítása pedig ingyenesen történik.

Gazdakamarák és a munkásvédelmi feladatok ellátása

Az Országos Mezőgazdasági Kamará arra kérte a földmívelésügyi minisztert, hogy a munkásvédelemmel kapcsolatos gyakorlati feladatok körlátását, mint a munkásközvetítés, tanácsadás, felvilágosítás, jogvédelem, stb. bizza a mezőgazdasági kamarai szervre. Ezeknek a feladatoknak az ellátása nem a központi kormányzati szerv hivatása, mert ezek olyan mozgékonyaságot, gyakorlatiaságot és helyi ismereteket igényelnek, hogy csakis decentralizáltan oldhatók meg. A mezőgazdasági kamarai intézmény pedig különösen azért alkalmas ennek a feladatnak az ellátására, mert decentralis szervezete mellett a kamarai törvény is nagy súlyt helyezett a kamarák szociális tevékenységére.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés
a törvényesen védett
Rákoshegyi baktériumból
nélkül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULITZKY OTTÓ
Kadapost, VII, Dobány-uca 84, II. sz.
Árak: Demijonnal az Budapest
3 4 6 8 10 15 20
370 480 710 910 1010 1610 2120
Tannáságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Falu-Gazdaszövetség

Kultúrelőadások a mezőkövesdi Falu-Gazdaszövetségben

A Falu-Gazdaszövetség *mezőkövesdi fiókja* a tél folyamán, minden pén-
teken, a tagok nagy érdeklődése mel-
lett kulturális előadásokat rendezett.
Különösen nagy jelentősége volt a
Benyó Endre dr. járási tisztii főorvos
által a *tiudóbaj és a trachoma* elleni
védekezés tárgyában tartott előadás-
sorozatnak, tekintettel arra, hogy ez
a két betegség támadja meg a legsü-
rűbben a környék sommás-munkásait.
A kulturális előadások sorába szerve-
sen illeszkedett bele a január 29-én,
a Katholikus Iparos és Földmives Ol-
vasókör helyiségében rendezett szo-
rakortató, *másvos est.* Február 3-án
Szilágyi Imre községi mérnök tartott
érdekes és értékes előadást a *légvéde-*
lemről.

Filmbemutatók a Felvidéken

A *Felvidéki Magyar Kulturális*
Egyesület lévai vezetőinek ülése fel-
kérte a *Falu-Gazdaszövetséget*, hogy
a *Gavanyölggyi Kulturális Egyesület*
működési területén január 21—29-ig
ismeretterjesztő mozicéladás-sorozat-
ot rendezzen. A kiszállás célja csu-
pán kulturális bemutatása volt,
amelyek az anyaország tájairól, vá-
rosairól, lakóiról, azok mindennapi
életéről, továbbá a *Falu-Gazdaszövet-*
ség munkájáról tájékoztatták felvi-
déki testvéreinket. A kulturális
előadások *Székényi Szövetség* két
lelkes tagja, Kovács János joghall-
gató és *Fekete Ferenc* mérnökhal-
gató mutatta be.

Előadásokat és bemutatókat tartot-
tak: *Ujbarson, Felsőzecsén, Alsó- és*
Felsőközán, Alsózecsén, Kiskörmök,
Barsendréden, Garamlőkön, Orosz-
kán, Nagypallón.

A bemutatóknak mindenütt nagy
és lelkes közönsége volt egy a fel-
nőttek, mint az ifjuság részéről egy-
aránt. A magasabb nemzeti célokat
szolgáló előadások sikerét nagyban
előmozdította *Varga Imre* körzeti
titkárnak és *Agoston Béla* dr.-nak, a
Falu-Gazdaszövetség főtítkárának
buzgólkodása.

Közyűlés Tokajban

Január 27-én tartotta meg közyű-
lését a tokaji Szövetség, amelyen a
központot *Szekeres László* dr. igaz-
gató képviselte. A többszáz főnyi
közönség sorában megjelent *Fehér*
Andornak, a járás kitűnő főszolgá-
bírájának neje, *Kosuth* *Ferene*
jegyző, *Ciffer Béla*, az Ármen-
tesítő Társulat vezetője, *Orosz*
János tanító és még számos
tekinélyes községi és gazdavezető.
Molnár Antal ügyvezető elnök ismer-
tette a fiókuszövetség és vele kapcsol-
atos mozi ügyeit, majd elhatározta,
hogy a környékbeli községeket is
beszervezi a Szövetség táborába, to-
vábbá, hogy saját székházat vesznek
vagy építtetnek. A közyűlést *Kos-*
uth *Ferenc* elnök zárta be, buzdítva
a tagokat további összefogásra.

Értekezlet Györszemerén

Id. *Tóth Lajos* földbirtokos elnök-
lete alatt népes választmányi ülést
tartott február 3-án a györszemerői
Szövetség. A központot *Szekeres*
László dr. igazgató képviselte. *Fel-*
ker *Elemér* főtanító bevezető szvai
után *Tóth Lajos* elnök rámutatott a
környék gazdasági kérdéseire és
kért a Szövetség központját, támo-
gassa azok megoldását. *Egyházi*
János ev. lelkész felemeltette a városi
és másári vámdíjak nagyságát, ame-
lyek a mai kereset és eladási lehetősé-
gek mellett szinte megfizethetle-
nek a kisemberek részére. Az el-
hangzottak után érdekes vita indult
meg, amelyben résztvettek *Madár*

János alelnök, *Sziz László* és *Antal*
István tanítók. A fiókuszövetség min-
den csütörtökön tart hasonló értekez-
letet, amelyen megvitatják és meg-
beszélik a falu égető kérdéseit. E-
zidén közösen több vagon Péti söt sze-
reznek be, továbbá a tavasz folyamán
gazdaudvarversenyt és határ-
bejárást rendeznek.

Ifjusági szakosztályt alakít a leányvári Szövetség

Február 5-én a *leányvári* fiókuszö-
vetség értekezletet tartott, amelyen
elhatározták a fiókuszövetség né-
házának átépítését. A központot *Sze-*
keres László dr. igazgató képviselte.
Markó Aurél főjegyző, a fiókuszö-
vetség

ség alelnöke, beszámolt a Szövetség
egyévi működéséről s azokról az is-
meretterjesztő előadásokról, amely-
ket az év folyamán tartottak. Tekin-
tetten arra, hogy a fiókuszövetség
míntaszerűen működik, tervbeveték
az ifjusági szakosztály megalakítását
és a fiatalabb gazdanemzedék bevo-
nását a fiókuszövetségi életbe.

Ha szabadok akarunk lenni és nem jobbágyok: látni, tanulni, tudni kell! A rimaszombati parasztskola nagyszerű munkát végez

Rimaszombat, február hó.

Kedves, szép felvidéki városka
Rimaszombat, amely talán még ma
sem tudott teljesen betelni azzal,
hogy újból — magyar lehet. Egy
fajtáját szerető, derék magyar em-
ber lelkes fáradozásainak eredménye-
ként itt nyílt meg 1937-ben az *Első*
Szlovenszkói Parasztskola.

Machnyik Andor dr., a parasztsko-
la szervezője és vezetője szemében
— amint szemben ülünk vele, — mér-
hetetlen jóság csillog, amikor a falu-
ról és a falu magyar népéről beszél.
— *Komáromban* született meg, ki-
sebbségi sorsban, a parasztskola gon-
dolata — kezd. — A magyar pa-
rasztra van a legértékesebb vagyoni-
unk: a szabadságunk és független-
ségünk bízva és ezért kell a magyar
parasztot a legkötelesebbé és a leg-
erősebbé tenni.

— 1935-ben 37 keszgefalusi ma-
gyar parasztagda áldozatkész-
sége, 31 előadó és 76 élnivágyó
magyar parasztember összefogó
munkája szülte meg a parasz-
tskólát.

Machnyik dr. szerényen megfede-
kezik magáról, pedig az ő megingat-
hatatlan hite és akadályt nem ismerő
akarateréje nélkül talán csak szék

álom lett volna az, ami ma valóság.
Igy folytatja:

— Az 1937 januárjában a cseh
kormánytól nagynehezen kiharcolt
parasztskolában 76, a magyarságról
tanulni és dolgozni vágyó parasz-
tagda vett részt. 3000 hold drága,
ösi, magyar parasztföld jogos tulaj-
donosi és hűséges harcosai, négy
magyar politikai járás, 24 felvidéki
magyar falu hallgatta itt a magyar
társadalom színe javából és minden
rétegből származó, a falu népéért
önzetlenül dolgozni kész előadókat.
Parasztok, iparosok, kertészek, er-
dészek, lelkészek, tanítók, tanárok,
ügyvédek, orvosok, mérnökök, köz-
ségi-, városi-, pénzügyi-, egyesü-
leti és szövetkezeti hivatalnokok és
tisztviselők, kereskedők, sőt még kül-
tők, írók és művészekkel, tehát
agyak és szívek közeledtek itt a ma-
gyar nép legértékesebb, de ezideig
legelhanyagoltabb részéhez, vagyis

a dolgozni, de amellett műve-
lődni és megmaradni akaró ma-
gyar parasztemberhez.

A továbbiak során elmondja *Mach-*
nyik dr., hogy az engedélyt az utolsó
pillanatban a cseh hatóságok vissza-
vonták és csak azzal a feltétellel adták
meg újból, hogy minden előadáson

cseh rendőrök vesznek részt. Ennek
ellenére a tanítás és a tanulás gyö-
nyörűen folyt. Megható volt látni azt
a szorgalmat, amellyel az előadók és
tanítványok igyekeztek egymásnak
tanítással és tanulással a legjobbat
nyújtani. A magyarságukat védtek
ezzel.

— A földmives utja nyitva áll a
tudás felé — hangsúlyozza *Machnyik*
dr. — Nem szabad engedni, hogy
ezt az utat befújja az idő vihara,
hogy benője a gaz. A rőghöz nőtt
magyarnak nem elég már, hogy csak
a földet turja, de tudnia kell azt is,
hogy kinek és miért turja: legfőképp
pedig, hogy *miként turja, hogy*
veretjékes munkáját hasznosítani
tudja. Ma már nem elég apánk tu-
dása, már nem „paraszti” a paraszt,
csak erő, akarat, öntudat kell hozzá,
hogy a benne rejlő értékeket nap-
fényre hozza. Ez a mi hivatásunk.

— Erősíteni kell a parasztot, mert
a nemzetek nagy versenyében el fog
sodródni az a nép, amely tudás nél-
kül val. A parasztskola adja ezt a
tudást, ez az öntudat iskolája:

a falusi fiataloság előtt új meg-
látásokat nyit, amiket nehéz
munkája mellett a maga erejéből
nem tud megszerezni, de
amire emberi és nemzeti szem-
pontból egyaránt szüksége van.

— Nem a szántás-vetés ujkori tu-
dománya, vagy más szakismeretek
nyújtása az iskola célja, ezt otthon
is megtanulhatja a fiatalság; aki
pedig mélyebben akar a mezőgazda-
sági tudományokba merülni, annak
rendelkezésére állanak a gazdasági
iskolák. A parasztskola az egyetemes
tudományból, a magunk megismeré-
séből akar és fog feltáró munkát vé-
gezni és ezzel megerősíti és alátá-
masztja a többi tudást, ami egyzín-
vonalra törekszik hozni a falut és a
várost.

Most, hogy február 6-án újból
megnyílt a parasztskola és elindultak
a környező falvakból a falusi magya-
rok, hogy három hétig tanulói legye-
nek; nem érdektelen sorba venni,
hogy mit is tanultak az első tanfo-
lyamon. Az előadott anyagot öt nagy
csoportra oszthatjuk:

1. Paraszti-öntudat ébresztő előad-
ások.
2. Általános műveltségi tárgyak.
3. Mezőgazdasági szervezés és szö-
vetkezés.
4. Polgári nevelési tárgyak.
5. Szaktantárgyak.

A még rendelkezésre állott szatad
időben, valamint a vasárnapokon a
Rimaszombat közelében fekvő mező-
gazdasági és ipari üzemek megtekinté-
se, esténként a hallottak közös
megbeszélése, éneklés és testedzés
folyt. Nagy gondal összeállított tan-
rend és főleg kiváló eladói gárda
biztosították, hogy a hallgatóság ér-
deklődése — amely pedig nem volt
szokva az erőtelen tanuláshoz — az
utolsó napig nemcsak megmaradt,

PARASZTOK VAGYUNK...

Igen, mióta a világ fennáll! Öseink, apáink, akik a föld
szerelmesei és hűséges munkásai voltak, büszkén verték a
mellüket, hogy parasztok vagyunk. Nem félték tőle ugy, mint
manapság, nem cifrózták a szót, mert parasztnak lenni az
egész világon annyit jelent, mint a faluban élni s a baráz-
dákból verejtékezni ki mindazt, amire a családnak és
a nemzetnek szüksége van, de azt is, hogy
Istenéhez, hazájához, szokásaihoz, viselkedéshez, táncjaihoz,
énekeihez ragaszkodók csak a föld fiaí voltak.

Paraszt az, aki öröklött vagy szerzett földjén ugy meg-
vetette a lábát, hogy az élet vihara ne tudja onnan elsöpörni,
ha pedig kifújta onnan, akkor újra gyökereket tudjon eresztetni
a magyar föld mélyébe.

Ez a magyar paraszt. Alapja, oszlopa, fenntartója a
nemzetnek. Igaz, hogy sokáig mostohagyermek volt. Az ostor
vége is mindig rajta csattant. Verejtékes munkájának leg-
többször más látta hasznát. Igen sokszor be is csapták, de
azért mégsem fordult el a földtől, ha nem izzadva dolgozza azt.

Most, amikor a magyar föld új szabadságharca kezdő-
dött, új jobbágy felszabadításra van szükség, ahol az ör-
grófok mellett örparasztok is legyenek
nemcsak az ország belsőjében, hanem a
trianoni végeken is — amint azt egy politikus
találón mondotta.

Parasztok vagyunk. Ez a föld népének nemesi levele.
Legyünk tehát büszkék e szóra, amely nem lealázó, hanem
felemelő. Belevisszük a közmegbecsülésbe újra, hogy tisztá-
ltalan szájjal ne ejthesse ki senki, mert a magyar parasztra
mindig szükség volt és lesz. Csak azóta féltünk tőle, ezekben
a változó időkben, amikor a parasztból — kis-
gazda, a zsidóból — pedig izraelita lett.

De mi mégis parasztok vagyunk!

SZEKERES LASZLO

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

de egyre fokozódott. Új világ tárult szemük elé és mindent, amit hallottak, felszívta magukba, mint a nyári kiszikkadt szomszagos föld a harmatot. Újból megnyílt a parasztskola. *Machnyik* dr. igazgató hite és bizalma nem lankadt el. Február 6-án benépesült az iskola folyosója, s

megkezdődött, most már a „Felvidéki Magyar Parasztskola” néven, újból az építő munka.

A *Falu-Gazdaszövetség*, amely az öházában több helyen rendezi a *népiskolai tanfolyamokat*, természetesen *Machnyik* dr. igazgató felkérésére a legnagyobb készséggel sietett segítségére egyrészt gyakorlati tanácsokkal, másrészt elsőrangú előadók, szakkönyvek és jutalmak rendelkezésre bocsátásával. Egy örhellyel több a *rimaszombati parasztskola*, ahonnan a falu, a magyar nép jobb jövőjét gyakorlatilag munkálják.

„Századok mulasztását nyógi a falu. Derűben a kemény munka, boruban a kemény harc az osztályrésze. A nótáját a mezei viarától, imádságát a hajnali szellőtől tanulja. A gond és a munka örökségképpen szállott reá apától: nem volt ideje törődni a világ folyásával. És mégis élt, mert a földben gyökerezett lelkének minden szála. Paraszt: szeresd a földet Isten rendelése szerint és ápd, amint az idő parancsolja. De ragadd magadhoz a tudást, hogy az időnek minden szeszélyei között megállhads helyedet. A mult nyugodtan haláporában, nekünk a jövőbe kell furnunk a szemünket. Ha szabadok akarunk lenni és nem jobbágyok: látni, tanulni, tudni kell!”

Ezeket mondta az *első parasztskola egyik költői lelkű paraszthallgatója*. Belőlük már az a szellem árad, amelyet az iskola teremtett meg.

Meg kell hajtunk az elismerés zászlaját *Machnyik* Andor dr. igazgató előtt, aki, kisebbek sorsban, a legnagyobb veszedelmek vállalva, elindította a magyar falu népének öntudatra ébresztését. De minden elismerésnél többet jelent neki talán azok halála, akik neki köszönhetik, hogy öntudatos szemmel, önértéssel lélekkel munkálhatják a magyar földet és támasztó pillérei lehetnek a megnagyobbodott Magyarországnak.

(—n—)

A Magyar Nemzeti Bank közgyűlése

A Magyar Nemzeti Bank február 6-án délután hat órákor tartotta meg közgyűlésének XV. évi rendes ülését. *Baranyi* Lipót dr. elnök megnyitó-beszédében bejelentette, hogy a Főtanács felértékelte mérleget terjesztett a közgyűlés elé és a felértékelést behatóan indokolta. A közgyűlés tudomásul vette a Főtanács évi jelentését, jóváhagyta az 1938-ik év zárszámadását, megadta a Főtanács részére a felmentvényt és *Mádai* Sándor vezérigazgatóhelyettes előterjesztése alapján elfogadta az 1938. évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatot. A közgyűlés határozata szerint a nyereségből a részvényesek számára 6 és fél százalék osztalék kifizetése válik lehetővé, ami 6.50 aranykoronának (7 pengő 53 fillér) felel meg. A közgyűlés ezután megválasztotta a Főtanács tagjait és póttagjait, akiket *Baranyi* Lipót dr. elnök iktatott be hivatalukba,

Az új sertésárak

A gazdátársadalom egyik legfontosabb terméke a *hízott sertés*. Óriási a felhajtás a pesti vásárra. Legfontosabb piacunk *Németség*. Az évi kiviteli kontingensünk 242.000 darab. A kontingens teljesen kifizalásunk, sőt a felhozatal olyan nagy, hogy a belföldi városi fogyasztás nem tudja felvenni és

a hízott sertés ára az ősz óta 20—30 százalékkal esett.

Nagy jelentősége van ennek, mert a tengeri igen drága és a jelen pillanatig csak folyton drágult. A hizalás hasznát elviszi a magas takarmányár és a lemorzsolódott hízó ár. A *Németség* és *Csehország* irányuló sertés kivitel feltételei egyébként megváltoztak. A február 4-étől kezdődően berakásra kerülő sertésekért a *Magyar Állat és Állati Termékek Kiviteli Szövetsége* további intézkedésként minőségenként az alábbi árakat fizeti ki a külföldi (érkezési) suly után:

180 kg sulyon felül kg-ként 117 fillér; 160—180 kg suly között kg-ként uradalmi sertésekért 110 fillér; 160—180 kg suly között kg-ként szedett sertésekért; abban az esetben, ha a sertések oltan kisgazda hizalata, akinek 100 holdnál kisebb a birtoka és 20 darabnál kevesebb a hízott sertés állománya, 114 fillér; 135—160 kg külföldi érkezési suly között kg-ként 106 fillér; 120—135 kg suly között kg-ként 102 fillér; jól kihizott kocáért (csak cseh viszony-

latban) 108 fillér kilogrammonként. Amennyiben a hizáló nem közvetlenül szállítaná ki sertéseit, hanem szövetkezet vagy kereskedő útján,

a szövetkezetnek, illetve kereskedőnek legalább az alábbi árakat kell fizetnie elősúly kg-ként az istálló, illetve ab feladállomás a hizáló gazdának:

191 kg berakási sulytól fölfelé kg-ként 107 fillér; 171—190 kg berakási suly között kg-ként uradalmi sertésekért 100 fillér; 171—190 kg berakási suly között kg-ként szedett sertésekért, abban az esetben, ha a sertések oltan kisgazda hizalata, akinek 100 holdnál kisebb a birtoka és 20 darabnál kevesebb a hízott sertés állománya, 102 fillér; 145—170 kg berakási suly között kg-ként 94 fillér; 120—144 kg berakási suly között kg-ként 90 fillér; jól kihizott prima kocáért (csak cseh viszonylatban) 96 fillér.

Hussertés-kivitelünk szokatlan, de örvendtes formában bonyolódik le az utóbbi években. A husfeldolgozó gyárak 1938-ban 160 vagon *dobossonkát* szállítottak Amerikába.

Az idén, az eddigi rendelkezések szerint, 200 vagonra becsülik.

A hussertés két háts sonkját és a lapockáját dolgozzák fel körülbelül 5—6 kg-os bádogdobozokba préselve és mint a konzervet leforrasztják. Az évi 200 vagon hus és dobozsonka kivitel 100.000 sertésnek felel meg.

Teigazdasági tanfolyam Csepregen

A Sopronvármegyei Szarvasmarhaszövetség Egyesület *Csepregen* január 15—27-én Mosonszentjános, Szent Péter, Dunakiliti, Halászi, Feketeerdő, Mosonvár, Ráhapardány, Kecél, Páli, Édvé, Köhidtelep, Vársárosmiske, Győrszentiván, Megyes Tormáspuszta, továbbá január hó 23. és 29-ike közt Fertőendréd, Nagylózs, Győrzámoly, Kunsziget, Sütővár, Répceszemere, Kőháza, Zanat, Ágfalva, Sajtoskál, Gyalóka, Meszlen, Hegykő, Zsebesháza, Halászi, Sopronkövesd, Veszény, Magyarkezes, Kajd, Nemesbód, Vasszecsény, Ostfiasszonyfa, Szil, Mihályi, Vica, Szakony, Csepreg, Kapuvár, Bük, Peresnyé, Simaság, Kőszeg, Kincsed, Gyertyánospuszta közlegk számára rendezett tanfolyamot, amelyeken 120—130 hallgató — gazdapolgár és ifju — jelent meg. A tanfolyamot *Balogh* Dénes dr. főszolgabíró nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket: *Herodek* Sándor dr., *OMGE* titkárát, *Zajtay* Arthur dr. ny. vegykísérleti főigazgatót, *Vuchetich* György igazgatót, *Sperlagh* Elemér igazgatót, *Mester* József főellenőrt, *Kopernitzky* István szakiskolai igazgatót, *Losonczy* Elemér gazdasági egyesületi elnököt, *Simon* Géza ügyvezető alelnököt, *Elekes* Imre gazdasági főfelügyelőt, báró *Bornemisza* László ker. gazdasági felügyelőt és a nagy számban megjelent hallgatókat.

Az előadások az ipartestület székébe nagymértékben folytatók le. A hallgatók a gazdapolgároknál nyertek elhelyezést, napi 2.50 pengő és a vasuti utazás kedvezményes térítése mellett.

Zajtay Arthur dr. főigazgató általános érdeklődés mellett takarmányozásról; *Vuchetich* György igazgató állattenyésztésről; *Sperlagh* Elemér takarmánytermesztésről, *Koper-*

nitzky István igazgató istállóberendezési és teigazdasági, *Kolbenhegy* Ottó csepregi körállatorvos állategészségügyi kérdésekről tartott szakzsűri előadásokat, amelyek a hallgatók nagy figyelemmel hallgattak.

Az elméleti előadások naponta délelőtt 8—12-ig és délután 2—4-ig folytak, utána pedig *Kincsedpusztán* *Pfeiffer* Ferenc dr. teigazdaságban gyakorlati előadás volt: próbatéjés, zsirvizsgálat, tejértékesítés. A gyakorlati bemutatásra a hallgatók napoként itt is a *csepregi tejszövetkezet*be voltak beosztva.

Szombatoként a hallgatók kirándultak *Csermajorba* a m. kir. állami gazdasági szakiskola gazdaságának megtekintésére. Itt *Gábor* Dénes dr. igazgató fogadta a vendégeket, *Dubay* Gyula és *Valasits* József tanár tartottak érdekes szakelőadásokat, majd a gazdaság megtekintése került sorra. Utána magyaros vendéglátás várta a tanulmányi csoportot. Ez a látogatás zárta be a kitűnően sikerült egyhetes teigazdasági tanfolyamot.

A Kereskedelmi Bank közgyűlése

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Teleszky* János dr. v. b. t. t. ny. pénzügyminiszter elnöke alatt február 7-én tartotta meg 97. rendes évi közgyűlést, amely az igazgatók összes javaslatait elfogadta és így a részvényenként 4 pengőben megállapított osztalék folyó hó 8-tól kezdve kifizetésre kerül. A közgyűlés az igazgatóság új tagjait *Esterházy* Mór grófot, *Ómoroviczai Heinrich* Aladár, *Nelky* Jenő, *Stein* Emil dr.-t és *Széchényi* Domonkos grófot választotta meg.

A hegyközségekről (7)

Irta: SZABÓ SÁNDOR dr.

Ennek a törzskönyvnek adatai alapján a különböző telepítési szölk osztályozás alá kerülnek és

lesznek szölk, amelyek felújítási tilalom alá esnek, és lesznek szölk, amelyek területe után ugynevezett borértékesítési járulékat kell fizetni.

Az ilyen értelmű osztályozás a községen közszemlőre kiteendő, az osztályozás ellen felszólamlásnak és felhívásnak lesz helye. Ebben végzőfokon a földművelésügyi miniszter dönt.

A hegyközségekről szóló törvény hatálybalépése előtt telepített és átoltásra nem kötelezett szölkben pótlás szabad eszközölni és pedig, ha a tőkehiány 20 százalékosnál kevesebb, azt pótlásnak kell tekinteni, míg ha 20 százaléknál a hiány magasabb, akkor azt már *felújításnak* kell tekinteni. Ilyen felújítás csak fillózerának ellenálló homokon, vagy egyéb termelésre nem alkalmas szölkben fogatosítható.

Az új szölktelepítési tilalom lejártá után, de már a tilalmi idő alatt is a síkfevésű szölknek a minőségi borvidék hegyoldalaira való áttelepítése engedélyezésekor is meg kell fizetni a kiszabadító telepítési illetéket. Az elmaradás szigorú büntetés alá esik.

Miután a borválság főképpen a borértékesítés tekintetében mutatja hátrányos közgazdasági kihatásait, megállapítja a rendelő, hogy a *csemegeszőlőből készített borok után is lehet borértékesítési járulékat fizetni és pedig minden 20 hl után annyi, ami 1 kataldra vetendő ké borértékesítési járuléka címén.*

A közvetlenül termő amerikai fajtákkal betelepített szölköt szintén be kell jelenteni az illetékes községi előjárásnak, fekvés és helyrajzi szám szerint. Be kell jelenteni még a szétszórtan lévő egyes tőkét is, amelyek európai (hazai fajtájú) szölk közé vannak telepítve. *Csak az Othello fajtájú betelepített szölkterületek nem esnek ilyen bejelentési kötelezettség alá.* Az Othello fajtát további rendelkezésig sem kivágni sem átoltani nem kell.

Ellenben egyéb közvetlenül termő amerikai szőlőfajtákkal betelepített szölköt 1939. év végéig egyharmad részben, 1940. év végéig másik harmad részben is vagy ki kell irtani, vagy pedig át kell oltani.

Ennek a súlyos állami beavatkozásnak anyhitése érdekében történik, hogy az állam bizonyos kártalanítást kíván nyújtani az így károsodás alá eső polgárság részére.

Hogy ezek a kártalanítások megállapíthatók legyenek, az átoltások és kivágások a bekövetkezett a hatóságok kötelezése az előjárás útján jelenteni és azt is, hogy az esetleges átoltásról természetben önjájké a kincstártól a nemes szőlővesztöket, amely esetben a holdanként fizetendő 80 pengő kártalanítást összegeből az oltványvesztönek értéke levonásba jön.

A kártalanítás céljából bejelentett átoltási és kivágási szándékot már előre be kell jelenteni a *Szölészeti és Borászati Felügyelőségnek* abból a célból, hogy a kártalanítás összegének folyósításáról kellő időben gondoskodás történhessen.

Az átoltott szölk, az átoltás évétől kezdve három évi földadamentességet élveznek.

a szétszórtan ültetett amerikai szőlővesztök átoltását vagy kivágását 1939. december hó 13. napjáig kell fogatosítani.

(Folytatjuk.)

NITROGÉN NÉLKÜL

NINCS NÖVÉNYI ÉLET!

KÉNNAVAS AMMONIÁK 20.5% N ammóniák és salétrom tartalmú nitrogén műtrágya • **PÉTI 50** 17% N ammóniák és salétrom tartalmú nitrogén műtrágya • **ME-ZSALÉTRÓM** 15.5% N salétrom tartalmú nitrogén műtrágya • **Lerakatok az ország minden részében** •

Kérjen díjtalan, szakzsűri levélírást!

PÉTINITROGÉN MŰTRÁGYAGYÁR R. T.
Budapest, V., Nádor utca 21. sz.

Németországban járt munkástevestvereinkhez!

Február második felében megkezdődnek a németországi munkásszerződtek

A német kormány kiküldöttével a napokban folytat le az 1939. évre vonatkozó munkás-szerződtekkel kapcsolatos tárgyalásokat. A megállapodás értelmében ugyanannyi munkás megy ki az idén is, mint a múlt évben s a feltételek is ugyanazok.

A szerződtek korábban kezdődnek, mint tavaly és a munkások utbaindítása előreláthatólag március havában már megindul.

Az ország minden részéből érkeznek be szerkesztőségünkhez érdeklődő levelek, amelyekben azt kérik, hogy községükben mikor indul meg a szerződtek. Ertesülésünk szerint ebben az évben is *omnibusz* lesznek ki Németországba munkásokat, ahol nagy a munkásfelesleg és ezért elsősorban ezek a községek jönnek szóba. Mivel nem lehet mindenki Németországba, ajánlatos az itthon kínálkozó munkaalkalmakat igénybe venni, nehogy valaki a né-

metországi elhelyezésre várva, elszalassza a belföldi szerződteket.

A Németországba szerződtehető munkások létszámát a szobajövő vármegekre nézve a földmivelségi minisztérium állapítja meg, amit az egyes járások és községek között a főispánok osztanak fel.

A kormány és a vármegyei hatóságok teljesen átérzik a munkások nehéz helyzetét és ezzel a külföldi munkaalkalommal is segíteni óhajtanak a mezőgazdasági munkások sorsán. Azonban több munkást, mint amennyinek az átvételét a németek biztosították, szerződteni nem lehet.

Felesleges ezért kérvényeket küldeni a minisztériumhoz és személyesen jelentkezni Budapesten,

mert mindez költségbe kerül és végeredményben ugys a munkás lakóhelyén állapítják meg, hogy ki vehető fel a szerződteendő névsorába.

Miért késik a Németországból utólagosan átutalt pénz?

Tájékoztattuk az érdekelteket, hogy a német kormány kiküldöttével folytatott tárgyalások alkalmával szóba került az is, hogy többen

még nem kapták meg azt az összeget, amit a 350 márkán felül hazaküldés végett átadtak a munkaadónak.

Ezeknek a munkásoknak a névsora és hogy ki mennyi pénzt fizetett be, most van összeállítás alatt Berlinben. Egyesek ugyanis a munkaadónak adták át a pénzt, mások pedig a munkahelyükön levő valamelyik bankba fizették be. Ezeket az összegeket, mint az az elmúlt években történt, a pénzügyeteket bejelentik a Német Birodalmi Banknál és ott összeállítják a névsort. Amíg minden pénzügyetettől ez a jelentés beérkezik és ennek alapján megállapítják, hogy a névsorban szereplők mennyit küld-

tek összesen haza, bizony időbe kerül.

Igy volt ez az elmúlt években is és ezt siettetni nem lehet, mert a németek minden egyes tételt alaposan felülvizsgálják.

Az is kedvezmény, hogy a németek hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar munkások a 350 márkán felüli megtakarított pénzüket 500 márkáig hazaküldhessék. Ezt a kedvezményt más nemzet munkásai nem kapták meg. Már eddig is megállapított nyert, hogy egyesek jóval 500 márkán felül összeget adtak át hazaküldés végett. Természetesen az 500 márkán felüli összeget nem fogják átutalni, hanem visszatartják és a munkás szabadon rendelkezik felette, mikor ismét kimegy Németországba. Megnyugtatót tehát közöljük, hogy senkinek sem vész karba a pénze.

Aki pénzreklamálási ügyben hozza, az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához, vagy az Országos Központi Hitelszövetkezethez fordul, feltétlenül írja meg volt német munkaadója nevét és pontos címét, továbbá közölje, hogy mikor történt a pénz feladása.

ÜZENETEK

Igaz Károly Csaholc: Költöves Dávid ref. lelkész ur címe: Budapest, II., Szilágyi Dezső-tér 5. Márka-üggyben írt levelet elküldöttük Németországba. — Hajdu Gáspár Mezőkövesd, Kolo János Boconád: Németországi címét, valamint a részletes adatokat közölje velünk. — Bartók György, Csorvás: Németországi munkaadója címét közölje, mert csak így tudjuk elintézni kérését. Írja meg pontosan azt is, hogy mennyi pénzt és mikor adott fel. — Serger Lőrinc, Alsószőlők: Közölje németországi címét Ő is, hogy kérését elintézhessük. — Buri Antal, Tiszánána: A franciaországi kitűzésre vonatkozólag meg semmi bizonyosat nem tudunk. — „Vándorlás”: A tárgyalások most folynak. — Szűcs Erzsébet, Kék: Amennyiben tavaly is kint

voltak és a német kiküldöttek szerződteket fogják, úgy az idén is kimehetnek. Érdeklődjék a községi előjárásnál. Utólevélük, ha újra kimehetnek, visszakapják. — Krizsányk János, Hoves: Kiküldöttük Németországba pénzreklamálási levelet. Legyen türelemmel, mert bizony eltart még egy ideig, míg elintézik. Utólevélét őrizze meg és a kiutazókor a községi előjárásagon mutassa be. — Fritz Ferenc, Elek: Közölje németországi címét, valamint a pontos adatokat. — Takács János, Sorokpolány: Legyenek megnyugodva, a pénzüket nem vették el. Bizonyára nem tudták meg a rendelkezéssel. Közölje pontosan az adatokat és németországi címét. — Tóth Ferenc, Sarkad: Németországba küldöttük panaszát elintézés végett. — Majoros János, Szanda: Előbli üzenetünk Önnek is szól. Ha a németek szerződteket fogják, úgy az idén is kimehet. — Kis István, Tiszánána: Közölje németországi pontos címét, a feladás napját és helyét. — TÖBBEKNEK: Azoknál, akiknek neve nem fordul elő az „Üzenetek” közt, közöljük, hogy pénzreklamálási panaszaitak eljuttattuk a berlini magyar konzulátus mellett működő irodához elintézés végett. Figyelmeztetjük azonban az érdekelteket, hogy ügyük kivizsgálása és elintézése heteket vesz igénybe.

Ki kap havonta öt pengős öregségi biztosítási járadékot?

Folyó évi január hó elsején lépett életbe a mezőgazdasági cselédek és munkások öregségi biztosítására vonatkozó 1938. évi XII. törvénynek.

Mindazok a járadékra jogosult munkástevestvereink, akik mindezeidig még nem kapták meg a havi 5 pengős járadékot, jelentkezzenek a községi jegyzőknél, hogy az igényjogosultsági jelentkezőlapot kitöltésük számukra. Ha bárhol az utólagos jelentkezést nem fogadják el, az érdekeltek forduljanak közvetlenül az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézethez (Budapest, V., Akadémia-utca 3.). Indokolt esetben az Intézet hivatalosan felszólítja a község előljáróságát a jelentkezési lap kitöltésére.

Járadékot kap az a földmivelő, akinek 20 korona tiszta kataszteri jövedelmet meghaladó birtoka nincs, évi jövedelme a 150 pengőt meg nem haladja. Igazolni kell azt is, hogy az elmúlt év alatt mindig mezőgazdasági munkában végzett.

A törvény — mint ismeretes — azokról a gazdasági cselédekről és munkásokról gondoskodik, akik idős koruknál fogva az öregségi járadékra való jogosultság előfeltételeként megszabott várakozási időt már nem tudják eltölteni. A törvény ugyanis lehetővé tette azt, hogy a törvény hatálybalépésének idején, tehát 1939 január 1-én már 50 évesnél idősebb gazdasági munkások és cselédek várakozási idejébe az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet olyan éveket is beszámítson, amelyeket a gazdasági munkás, illetve a gazdasági cseléd a törvény hatálybalépése előtt — amikor tehát még kötelező öregségi biztosítás nem volt — gazdasági munkában töltött.

Ilyen módon a munkás vagy cseléd várakozási idejébe annyi évet is lehet beszámítani, ahány évvel az az 50. életévét túlhaladta.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a 62 éves gazdasági cseléd várakozási idejébe az intézet 12 évet fog beszámítani; ennek a 62 éves gazdasági cselédnek tehát csak 3 évi várakozási időt kell a biztosításban eltöltenie, azaz csak 3 évre kell évenként legalább 15 heti munkavállaló járulékot bélyegben lerőni. Nincsen tehát akadályja annak, hogy a jelenleg 62 éves gazdasági cseléd 65 éves korára a járadékra való igényjogosultságot megszerezze.

A törvény a jelenleg már öreg korban lévő munkavállalókról való gondoskodásban pedig odáig ment, hogy

azoknak a munkavállalóknak (munkásoknak, cselédeknek), akik már most idősebbek 65 évesnél, a járadékot minden járulékfizetés nélkül megadják.

Meg kell még jegyezni, hogy az igazolt tűzharcosokra nézve a törvény minden korhatárt 2 évvel alacsonyabban szab meg, ezek javára tehát olyképen kell a törvény hatálybalépése előtt gazdasági munkában eltöltött éveket beszámítani, hogy a járadékot már 63 éves korukra megkapják.

Ricinus és szójabab termesztése

Az Olajmagértékesítő Szövetkezet két igen fontos olajmagfélése, a ricinusz és a szójababnak nagyban való termését karolta fel. A termelési szerződéseket a Szövetkezet a hatóságok által jóváhagyott legelőnyösebb árak és feltételek mellett köti meg. A Szövetkezet felhívja a gazdákat, hogy termelési szándékukat (Budapest, Tükör-utca 2.) mielőbb jelentsek be, illetve kérjék be a Szövetkezetektől az akcióra vonatkozó felvilágosításokat.

Nemesített kukoricavetőmag kapható

A földmivelségi miniszter felhatalmazta a növénytermelési hivatalt, hogy mintegy 2000 q nemesített, 6000 q utántermelt és 600 q Heterozis kukoricavetőmagot beszerezhesen. A nemesített vetőmagot elsősorban a továbbtermelésre vállalkozó szaporító gazdaságok, az utántermelt, valamint a Heterozis vetőmagot a jelentkező igénylők közt kell kiosztani. A szaporító gazdaságoktól átvett utántermelt vetőmagot q-kint 3.— P, az eredeti nemesített anyagért, valamint a Heterozis vetőmagért q-kint 1.— P felárát fizet a hivatal. Mind az utántermésű, mind a nemesített és Heterozis vetőmag-felárnál az akció mázánként 3.— P terheli. A nemesített és a Heterozis kukoricavetőmag tehát a 6.— P felár felét az átvető gazdák tartoznak megtéríteni.

Gépkezelő tanfolyam Szegeden

A kecskeméti mezőgazdasági kamara Szegeden, a m. kir. Állami Felső Ipariskolán (Kálvária-tér 5b), mezőgazdasági gépkezelő tanfolyamot kíván rendezni. A tanfolyamnak hallgatója lehet minden 18-ik életévét betöltött egyén, aki a cséplőgép üzemi karbantartásával és a vetőmagtisztító gépek kezelésével, valamint a traktorok kezelésével és vezetésével kíván foglalkozni. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen vagy írásban 15 pengő beiratási és tandíj igényűje mellett, legkésőbb február hó 12-ig a kamaránál (Kecskemét, Rákóczi-ut 17—19. szám), vagy a m. kir. Állami Felsőipariskolán (Szeged, Kálvária-tér 5b). A tanfolyam kezdetének időpontját a jelentkezőkkel annak idején közölni fogják. A tanfolyam 20 tanítási nappól áll. Közös elszállásról és kedvezményes étkezésről gondoskodás történt.

28 fillérért bárki megkapja a „SZERESD A GYÜMÖLCSFÁT” című 48 oldalas illusztrált növényvédelmi könyvecskénket postabélyeg beküldése ellenében

ALFA gyümölcs- és szőlőpermetezők

kaphatók városi üzletünkben, itt szakértői felvilágosítással is szolgálnak

ALFA Separator Rt., Budapest, VIII., Baross-utca 6.

DÁNIA, A MINTA KISGAZDAÁLLAM

(Harmadik közlemény)

Előző közleményeinkből olvashattuk, hogy Dánia népét a tengerentúli gabonatermelés okozta alacsony gabonaárak arra kényszerítették, hogy állati termények előállítására rendezze be mezőgazdaságát. Ebben nagy természetességgel járt el. A rendelkezésre álló szarvasmarha, sertés, tyúkfajták állományából kiválogatta nagy türelemmel és fegyelmezetten munkával a legjobb törzseket s ezeknek a vérét (rokonságot, ivadékokat) szaporította el. Terményeinek értékesítésére a szövetségi formát választotta, mert belátta, hogy az igényes londoni piacon csak nagy tudással és legmodernebb eszközökkel előállított cikkek jelenhetnek meg. Ilyen tudás és töké pedig a skoldalann elfoglalt és szegény kisgazda szerény üzemében nem tételezhető fel.

A kiterjedt állattenyésztés természetesen csak úgy folyhat, hogy a földek jelentékeny részén állati takarmányokat termelnek a gazdák. Legfontosabb takarmánynövényük a fűvesheré és a takarmányrépa. A fejőstehenek nyári takarmányozásának a fűvesheré, a télnek pedig a répa az alapja. Így a tehének télen 25—50 kg takarmányrét, 2—5 kg abrakot, szalmát és némi szénát kapnak, nyáron pedig a szántóföldeken létesített fűves herékben kipányvázza legel a dán marha.

A takarmánytermelés gazdaságos voltának forrása egyrésztől a kedvező éghajlat, másrésztől a bőséges trágyázás. Dániában sem több a csapadék, mint nálunk, de a megoszlása sokkal kedvezőbb. Dániában ismeretlenek azok a tartós szárazságok, amelyek nálunk évről-évre olyan súlyos gondokat okoznak. Hozzájárul ehhez még az a különbség, hogy Dániában a levegő páratel, míg nálunk száraz és meleg, amiből kifolyólag nálunk a lehullott csapadék gyorsabban elpárolog a talaj felületéről, másrészt a növényeinknek is a száraz levegőben nagyobb a vízszükséglete.

A dán szántóföldek sokkal jobb trágyaerőben vannak, mint a miénk. Hiszen Dániában 1 számos állatra 1.62 katóld trágyázandó terület esik, míg nálunk 4 katóld. Egy katóldra tehát éventik jut Dániában 73 q, nálunk 25 q istállótrágya. Sajnos, a magyar gazdaságok trágyatermelése nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg sem éri el a dánait. Minden kisbirtokos okserüen kezeli az istállótrágyát és készit keveréktrágyát (komposztot) is. Sok műtrágyát is használnak fel a dánok. Ott 1 katóld mezőgazdasági területre 2.4 kg nitrogént, 8.2 kg foszforsavat és 1.7 kg káliumot juttatnak, míg nálunk csak 0.12 kg nitrogént, 4.6 kg foszforsavat és 0.28 kg káliumot.

Az is feljegyzésre méltó, hogy Dániában a talajművelés mintaszéri. Így különösen nagy súlyt vetnek a gyomirtásra. A gazdasági egyesületek jutalmat tűznek ki azoknak a kisgazdaságoknak kitüntetésére, kiknek földjén legkevésbé a gyom, viszont a gyomvelő gazdákat a hatóságok a mezőrendőri törvény alapján szigorúan megbüntetik.

Bizonyára arra is kíváncsi az olvasó, hogy milyen a dán szántóföldek talaja? Nem jobb, sőt átlagosan gyengébb, mint Magyarországon. Dániában a szántóföldnek körülbelül 60%-a közepes minőségű, könnyű művelésű agyag és vályog, 40%-a homok és tőzeg, ebből pedig egy igen tekinthetős rész igen gyöngye, termékenyen homokbuckás és tőzeges pusztaság.

A dán gazdasági viszonyok értékeléséhez még ki kell emelnünk két

igen fontos tényezőt, nevezetesen a piac közelségét és a fuvar olcsóságát. Dánia közelében van Európa legnagyobb élelmiszerpiaca, Anglia. Tudjuk, hogy Anglia sűrű népességű ország és népe a magas színvonalu ipar, továbbá kereskedelem révén sokat keres és keresetnek nagy részét válogatott minőségű élelmiszerek beszerzésére fordítja. A legjobb vaját, bacon-t, pulykát, tojást, stb. minden állam Angliába iparkodik bevinni, mert ott remél erte legtöbb és legértékesebb, legemesebb valutát. És ez a kisgazdaállam, Dánia, abban az irigvelt helyzetben van, hogy közvetlen szomszédjának vallhatja Angliát!

Azaz, hogy nem egészen így, mert köztük van még a tenger. De a tenger egy ócsó vizűt a termelőhely és a piac közt. A dán termékeket berakják a kikötőkben épült vajtalepkéből, vágóhidakból, tojásraktárakból közvetlenül a pompás, hűtőberendezéssel ellátott dán hajókba s ezek London piacain rakodnak ki. Nera drága vasuton, nem idegen országokon át, nem hetek lefolyása alatt ér oda az áru s így az angolok által fizetett érték majdnem egészében egykettőre a dán kisgazdák kezébe jut.

Ekét, boronát, vetőgépet fedél alatt tartunk. A rozsdá nemcsak ezeket, de a zsebünket is rájja.

VITAMINOK ÉS HORMONOK

Napjainkban ezzel a két kifejezéssel mind gyakrabban találkozunk nemcsak az ember- és állatgyógyászatban, hanem az állattenyésztésben is.

Vitaminok neve alatt emlegetjük azokat a növényi eredetű vegyi anyagokat, melyeknek hiánya súlyos zavarokat okoz az ember és állat életében egyaránt.

Igy az A-vitamin hiánya esetén fiatal állatoknál a növekvés megáll, a szőrzet borzolt lesz, a szemek gyulladással járnak, a szervezet elveszti ellenálló képességét a fertőző betegségekkel szemben. Sok A-vitamin van a zöldtakarmányokban, a legelő fűben, a napon száradt, meg nem ázott szénakban, a múrokérpában, a tejben, kevesebb a sárga kukoricában, a gabona- és olajos magvak csírájában és a halliszban. Fontos tehát, hogy a vemhes anyák, tojóttyúk és növendékállatok táplálékában legalább egy a felsorolt takarmányok közül szerepeljen. A vitaminokból ugyanis nincs szükség nagy mennyiségre, aránylag csekély mennyiség már betölti a fontos hivatását.

A B-vitamin hiánya idegbetegségeket okoz. Ilyen vitamin azonban — a lisztfeleket, a hámozott rizst és cukorrepaszeletet kivéve — bőségesen van mindenféle takarmányban s így gazdasági állataink ennek hiányát nem érzik.

A C-vitamin hiánya a sertésnél skorbut nevű betegséget (a foghús fekélyesedése, vérszegénység, stb.) okoz. A zöldtakarmányban, a gyökés- és gumószövetekben van elég C-vitamin. Ezek tehát a sertések táplálásánál ne hiányozzanak!

A D-vitamin irányítja a csontokban a mészsók lerakódását és általában a szervezetben a hamu-anyagok forgalmát. Sok D-vitamin van a zöld fűvekben, zöldtakarmányokban, a marhakarposztban, a múrokérpában (csikórépában), lenmagban, a teljes (nem felolított) tejben, továbbá az orvosságai ajánlott csukamájolajban. Az állati szervezetben is képződhet D-vitamin a napfény vagy kvarc-

lámpa hatására. Forgalomba hoznak mesterségesen előállított készítményeket (Pekk, Din stb.) is, melyek a csukamájolajjal együtt az angolokör gyógyszererei.

A hormonok az emberi és állati szervezetek bizonyos mirigyekben termelődnek. Ha e mirigyek nem termelnek, vagy igen sokat termelnek az illető hormonokból, akkor rendelkezésük áll be a fejlődésben vagy betegség mutatkozik az illető egyedben.

Igy a pajzsmirigy (golyvimirigy) hormonjának csekély mennyisége elbágyaszt minden életműködést: elzáródhatnak a szervek és az agy eltömpul (hülyeség). Ha túlsok hormon képződik a pajzsmirigyben, akkor gyorsan ver a szív, több táplálék ér el a testben (lesoványodás), túlingerkenyek lesznek az idegek, stb. A mellékvesék hormonja szabályozza a vérkeringést. A hasnyálmirigy hormonjának hiánya cukorbetegséget vezet. A keszmirigy gyenge működésekor megáll a növekvés (törpék). Az agyfűggek (hypophysis) hormonjai szabályozzák a nemi életet (ivarérés), a fejlődést, stb. Sokféle hatásuk van az idegrendszerre is.

Orvosi célokra már régóta állítanak elő hormonokat leölt állatoknak a felsorolt szerveiből. Ujabbban már testnedvekkel is: így nemi hormont és agyfűggek-hormont vemhes kancák vizeletéből. De legújabbban vegyileg is állítanak elő pl. pajzsmirigy-hormont jódehérje-vegyületekből.

Lipésben kísérletek folynak annak megállapítására, hogy állataink hizlalásánál milyen és mennyi hormon adagolásával lehet gyorsítani s így gazdaságosabbá tenni. A kísérletek nagyon biztatók.

A VETÉSEK KÁROSODÁSA TÉLEN

A vetések télen a kifagyás miatt szenvedhetnek. Sajnos, hótakaró az egyetlen védelem, melynek nyújtása azonban kivélesik a gazda hatalmán. Mérséklődik azonban a kifagyás veszélye, a nem tulvizes, tehát alagsorított, továbbá a mélyen szántott talajokban. Annál gyakoribb a felfagyás. Ez tudvalegőleg abban áll, hogy a talaj felszínének megfagyása alkalmával a talajjal a növény is felhuzódik, mikor pedig a fagy felenged és a talaj morzshás rögök formájában visszaillespedik, akkor a növény már nem tud újból visszacsúszni régi helyére, hanem gyökérmélyébe a levegőbe jut, többszöri ismétlődés esetén pedig a gyökérzet el is szakadozik. A felfagyás különösen mélyfekvésű, tőzeges, humuszdús talajoknál gyakori. A rozs inkább szenved általa, mint a buza. A felfagyott vetéseket tavasszal mielőbb hengerezni kell, hogy a kihuzott növényeket a henger a talajba visszanyomja és így azok begyökerezhesse nek. Súlyos károkat okozhat a kipálás is, ami akkor fordul elő, mikor a vetést borító, vastag hótakaró felszíne olvadás és ismételt megfagyás következtében jégkéreggé alakul. E

jégkéreg elzárja a levegőt a növényektől, miért is ezek „kipállanak.” Védekezni a kipállás ellen úgy lehet, hogy a vetést borító jégkéregget megtörjük. Ez történetik juhoknak, vagy lovaknak a földön áthajtásával; a lovak lábvégtét azonban előzőleg zsákrongyokkal be kell csavarni.

Kevesebbe kerül az állatorvos, mintha elfu-loit lovunk, fehenünk helyett másikat kell venni. Beleg állatfogó hívjunk állatorvost!

A CSIRKÉK NEVELESE

A kis csirkék nevelése akkor jár legkisebb munkával, ha egy jó kotló gondjaira bízhatjuk őket. A jó kotló nyugodtan, lassan jár és nem fáradszta agyon csirkéit. Kotlóborítókát veszünk igénybe akkor, ha a kotló idegesen futkároz vagy akkor, ha olyan helyre visszük a csirkéket, hol a kotlóknak nem szabad kaparni (kertben), vagy ha azt akarjuk megakadályozni, hogy a kotló meggye a kis csirkék finomabb eleségét. Egy kotló a még idegesebb időben 15—20, nyáron 30 darab csirkét is tud betakarni.

Ha kis csirkéket bármily okból idegen kotló alá akarunk tenni, akkor előbb mind a saját, mind az idegen csirkék hátát hig petroleummal, vagy valami olcsó illatszerrel permegezzük be és este tegyük a tyuk alá. De azért jó lesz másnap éberem ügyelni, hogy a kotló nem vájja-e a kis mostohákat.

Egy hétig zárt, feltétlenül száraz, légvonalmentes, meleg helyen tartandók a kis csirkék. Ha már 7—8 naposak, akkor jó időjárás mellett a szabadba is kivihetők, ahol kedvükre futkároznak, rovarokat és zöldséget szedhetnek össze. Ha már a tojásból kibúvás után 36 óra eltelt, akkor adjunk elükük kétóránként pohánka-, tengeri-, zabkása-, köles és törmelék-rizs keveréket. Emellett jó hatású a tojással kevert buzadara. Az etetés időt pontosan be kell tartani. Friss ivóvíz mindig álljon előttük. Az itatóedénybe ne tudjanak a kis csirkék belecuszni, mert átnedvesedve könnyen meghűnnek és elpusztulnak.

Öt-hatnapos korukban már a kása-szerű eleség mellett lágy eleséget is kaphatnak. Legjobb lágy keveréket ad az edesét, melybe annyi darát (árpa vagy tengeri, pohánka, stb.) keverünk, hogy a keverék pépes legyen. Ha a csirkék nem mehetnek gyepre, akkor vágjunk bele gyenge csalánt, metélő-gyagmát, vöröshagymát, spenótot stb. Keverjük bele friss csontokból készült csontdarát is. Jó csirkekeleség a turó is, ha az romlatlan. Naponta 3 hetes korukig 5-ször, 3—4 hetes korban 4-szer, 5—6 hetes korukban 3-szor kell etetni a csirkéket. A lágykeverék csak addig maradjon előttük, míg jó étvágyval esznek belőle, ha tovább is ott hagyjuk, akkor esetleg megromlik s így ártalmas lesz.

Öt hét elteltével fokozatosan az idősebb csirkék, illetve tyúkok eleségéhez kell szoktatni őket: adjunk nekik szemes eleséget (magvakat), továbbá burgonyát, répát keverde kor-pával, konyhahulladékok vagdalékával.

A kotló 5—8 hetes korukban szokta elhagyni csirkéit.

ADÁS-VÉTEL

Üzemképes 4 HP. benzínmotoros cséplőgarnitúra teljes felszereléssel potom árban: 600 pengőért eladnak. Cim: Jakabffy János, Zalaszentjakab, Sajópuszta.

Biztos mellékjövdelemre tehát szert, ha házában, gazdaságában

ANGORA GYAPJASNYUL

TENYÉSZTÉSRE

is berendezkedik.

Csakis elsőrendű, törzskönyvezett állatoktól várható eredmény. Nyeneket szállít a

„Buda“ angoragyapjasnyul törzstenyészet, Bpest XI. Kruspér-u. 1.

Felviágosítást és ismertetőt 20 filléres választék ellenében küld.

KIS VASÁRNAP

Apró versek

HÓVIRÁGOK

Nyiljatok már hóvirágok,
Biztassatok a világot.
Küldjetek ránk édes álmot.

Tavaszt hozó hótündérek,
Nyissátok ki szemecskéteket!
Kis csengőtök csengesséteket!

Bus erdőnek, kopott rétnek
A szép tavaszt hirdessétek!
S a Jó Istent köszöntétek!

Szól a harang

Kápolnában szól a harang,
Gingalló . . .
Zengve, csengve mondja a hang:
— Nyilj ki, nyilj ki, kis ajtó!
Gingalló, gingalló . . .

A kisajtó ki is nyílt már,
Gingalló . . .
Gyertyafényes bent az oltár,
S a gyertyaláng biztató,
Gingalló, gingalló . . .

A kis templom: szivem, szived,
Gingalló . . .
Oltár Urme hitem, hited:
Nyilj ki hát sok kis ajtó!
Gingalló, gingalló . . .

Zengjen, csengjen minden harang,
Gingalló . . .
Szív mélyéből szálljon a hang,
Szébb jövőbe ringató,
Gingalló, gingalló . . .

MÓRA LÁSZLÓ

KICSI MESE

BARINKA

Írta: MÉZES JÁNOS

Egyszer volt, hol nem volt, jegenyefa sudarán alul, galagonyabokron feül, volt egy galambfészék. Abban egy galambapó, galambanyó és piroscsőrű, sárgaszájú galambfiókák. Azt mondja a galambapó a galambanyónak:

— Takard be, melengsd a kis fiókákat, én addig elmegyek a mezőre buzaszemet szedni, hogy legyen mit enniük.

A galambanyó szeliden turbékol: — Jó, menj csak, gondos apóka. De siessem vissza, mert nem sokára bekukkant a kíváncsi napsugár és felkölti őket. Akkor pedig harmatos buzaszemet kell az éhes csőröcskéjükbe.

Elszállt a galambapó. Az ébredő hajnal vidáman köszöntötte a csapdosó szárnyait, az ezervirágú rét gyöngyös harmata pedig fűródnál hívta. De galambapónak fontosabb teendője volt. A buzatábla felé tartott. És szorgalmasan szedte a kis sárga, kövér szemeket a begyébe, hogy a kis fiókáknak vihesse. Mikor elég volt, boldogan szállt föl, hogy hazafelé tartson.

Akkor repült arra a tarkaszárnyú vércse. És lecsapott rá. Az éles karmai mélyen belevájta. A hegyes csőrével szétépte és a szegény galambapóból nem maradt más, mint néhány véres toll s a szétéptett begyéből kihullott buzaszemek. Felálta a gonosz ragadozó.

Galambanyó pedig várt a fészékben és esitította az éhes kicsikéit: — Csak csendesen, fiókáim, mindjárt jön az apó és vidáman fogunk lakmározni.

Telt, múlt az idő, de csak nem jött a galambapó. A napsugarak körül-

táncolták már a kis fészket és azt mondták:

— Bizonyosan eltévedett a galambapó, majd mi elmegyünk érte. A galagonyabokor piros virágai hangosan szóltak a napsugarakra: — Hogy tévedett volna el a galambapó? Hiszen mi vagyunk a jelzőlámpái, minket csak meglátott volna!

A jegenyefa sudara azonban védelmezte a napsugarat: — Bizony eltévedhetett, mert nem látom sehol.

Szegény galambanyó rosszat sejtett. Azt mondta a kis fiókáinak: — Majd a napsugarak melegítenek benneteket. Maradjatok nyugodtan. Ki ne hajoljatok a fészékbe, le ne essetek. Mindjárt jövök.

És elrepült a buzatábla felé. Szegény galambanyó majd meghalt bánatában, mikor a galambapó szétéptett véres tollait megtalálta. Csak sirt, csak rít és szomorú bugása betöltötte a határt.

Akkor jött éppen arra a kis szöke tündérlány, Barinka. Megegett a szive a galambanyó keserves bugásán és kérdezte tőle:

— Mit sirsz, mit risz, bánatos galambanyó?
— Hogyne sirnék, hogyne rinék, mikor a mi jó galambapónkat, aki nekünk buzaszemet hozott, szétépte a gonosz vércse.

A kis Barinkának aranyos jó szive volt. Olyan sirásra fakadt, hogy még a galambanyó is megsajnálta.

— Mit csináljunk most, mi szegény árvák? — zokogott a galambanyó.

(Folytatjuk.)

Fejtörő:

Egy botnak — ugye? — két vége van, kettőnek négy, háromnak hat — és így tovább. Gyorsan mondjátok meg, hogy hány vége van négy egész és két félbotnak?

Megfejtése: Tizenkettő, mert a négy botnak 8 vége van, a két fél botnak 2, összesen tehát 10.

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Mi a fiúka a boldog házasságnak?

Mindenki életében végtelen fontos-ságu kérdés a párválasztás és család-alapítás, hiszen a jó házasság boldogságot hoz, az elhibázott család-alapítás pedig elronthatja az egész életet. Ha tehát a párválasztásnak egész életünk boldog vagy boldogtalanságára ily döntő jelentősége van, hogy van mégis, hogy oly sokszor kötnek össze nem illő párok meggondolatlan házasságokat?

A legnagyobb hiba ott van, hogy az ifjúságot nem készítik elő kellőképpen a családalapítás életbevágóan fontos lépésére, hogy a testi szervezete megérésével egyidejűleg a lelki-világukat is a házassághoz alkalmasra tudják formálni. Különösen a leánygyermeknek fontos, hogy már kicsi koruktól kezdve az otthoni munkamegosztásra, a családi élet szeretetére, hitre és vallásérköcsés életre nevelje őket a szülő. Már korán meg kell értetni velük, hogy felelőségnek és anyának lenni nemcsak a legszebb hivatás, de a *legfelelősség* teljesebb feladat is a azért természetesen kell előkészülniök életük legfontosabb lépésére, a párválasztásra.

Az élettárs kiválasztásánál különösen két szempontot szoktak leginkább figyelembe venni, egyik a

testi vonzódás, másik pedig az *anyagi szempontok*. A baj ott van, hogy a fiatalság rendszeren csak az elsőt tartja fontosnak, a szülő pedig csak a másodikra vetnek súlyt. A csak testi vonzódáson alapuló házasság azonban éppúgy boldogtalan együttélésre vezet, mint az, ha kizárólag a vagyon, föld, pénz megszerzése irányadó ennél a lépésnél. Magábanvéve egyik sem elegendő, viszont bizonyos mértékig mind a kettőre szükség van; anint nem lehet lelkicisinyelni a testi vonzódás jelentőségét, éppúgy nem szabad teljesen figyelmen kívül hagyni az anyagi megalapozottságot sem, amely a házaspár közös jövőjének kiépítését és az eljövendő gyermekek felnevelését lehetővé teszi.

Legfontosabb azonban a párválasztásnál a harmadik szempont és ez az, hogy a *házastársak lelkileg összhangban legyenek*. A testi vonzódás ereje az idők folyamán lecsökken, megkopik; a pénz, vagyon elkallódhat, vagy ha megvan, megszokottá válik; de ha a házastársak egymást kölcsönösen megértik, megbecsülik, akkor *jóban-rosszban együtt kitartanak és gyermekeiket igaz emberekké tudják nevelni*. Ezért a lelki élet összhangja a boldog házasság legfőbb és elengedhetetlen feltétele!

Amikor a legénynek „kiteszik a szűrét”

Sokan nem tudják talán, hogy *Nógrádban*, egyes községekben, szinte napjainkig megtartották azt a régi szokást, hogy valóságilag *kiteszik a szűrét* a háztüznöz legénynek, ha a leányzó nem óhajt neki „*igent*” mondani. A legény ünnepi szürben megy látogatába a lányos házhöz s ha a pitvarban felakasztott szűrét távoználkar az eresz alatt találja, abból nyilvánvaló, hogy itt nem szivesen látják kerőnek, mehet Isten hírével máshová szerencsét próbálni.

Persze, az ország különböző részein más és más a szokás, de mindenütt van valami „jel”, ami tudomására adja a legénynek, hogy a lányos háznál marasztalni óhajtják-e, vagy pedig „*kiteszik a szűrét*”, akár van, akár nincsen rajta szűr. Ha például *friss fontos kalácsal* kínálják meg, akkor rendben van az ügy, de

ha kimenet a pitvarajtó előtt *seprő fekszik keresztben*, akkor fölösleges a további fáradsága. Vagy egy *kulacs borral* köszönt be a lányos hához a házusalondó legény s beszélgetés közben sorra kínálja a háziakat és a leányt. *Ha a kinálást elfogadják és távozáskor még meg is töltik borral a kiürült kulacsát, akkor elfogadják vőnek és az ünnepélyes leánykérésre fel lehet készülnie.*

Természetesen a leányzóknak is megvannak faluhelyen a maga apró babonái. Van hely, ahol a leányzó nézőbe induló legény után *sőtörő botot* dob az anyja, azután fölveve a mozsárba helyezi, hogy fia a leendő párját biztosan megtalálja. Utközben, ha a *legény vasat talál, szerencséje lesz, ha pedig kötelet, akkor nyugtát vesz a nyakába*. S ha a leányzó után nem következik kérdés,

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály
hangszertelepe. Budapest,
VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. dímentes árjegyzékemet!

vagyis a legény és a családja nem találják megfelelőnek a menyasszonyjelöltet, akkor a leány igyekszik bosszút állni, például *fésűjét háromszor a földhöz vágja*, hogy a legénynek három éven belül „ne sikerülhessen a nősülés.”

Ma leányzó, háztüznöz rendszeren csak formáság, mert az érdekelt felek ugyanis jól ismerik már egymást és egymás vagyoni viszonyait, sőt meg is egyeztek, mikor e lépésre sor kerül. Régen azonban nem ment ilyen egyszerűen a dolog. Háromszor is el kellett menni a kérőknek a lányos házhöz, mert nagyon helytelen dolgoknak tartották, ha a *leányt már az első szóra kiadták*. Innen maradt fenn az a mondás, hogy „*kéretti magát, mint egy menyasszony*.” Hja, akkor ilyenre is volt idejük az embereknek, a mai rohanó világban azonban ugyancsak szaporán mondják ki a lányok a boldogító igent.

Aranyszabályok

Az alma és körte héjából kiténő teát lehet készíteni. A teakészítés céljára szánt almahéjat kissé vastagabban hámozzuk, megszáritjuk és zacskóba raktározzuk. A gyümölcshejből a teát ugyanúgy főzzük, mint általában a herbateákat. Különösen hogyha többféle és zamatos almának vagy körtének főzzük meg a héját, kiténő izű teát nyerünk. Az ilyen tea nyáron nagyon kellemes üdítő ital. Téli rummal vagy citrommal forrón fogyasztva pompás szer meghűlés esetén.

Magyar kovnya

Kenyérlevés. Egy darab jó házi-kenyeret vékony szeletekre vágva, zsirban megpirítunk, majd apróra vágott vöröshagymát adunk hozzá és ugyancsak megpirítjuk azt is. Huslevest öntünk rá, tört borsot, kárlikába vágott kolbászt teszünk bele és egy-két tojást ütünk bele.

Honvédszelet. Szép vesepecsenyének a börtét és csontját leszedjük, szeletekre vágjuk, kissé kiverjük és vékony szalonnával megtűdeljük; hosszúra vágott vöröshagymát zsirban megpirítunk, belekeverünk egy kanál paprikát és a szeleteket benne egymásra rakva, betakarva párolni hagyjuk. Később, hogy le ne égjen, kevés vizet öntünk hozzá, aztán zsirjára hagyjuk pörkölni. Galuskával adjuk asztalra.

Káposztasaláta töpörttyével. A vöröskáposztát szaláras felszelve, megsózzuk. Kockára vágott szalonnát sárgára kisütünk, majd kiszedve a lábasból, zsirjába ecetet, sőt teszünk és hagyjuk felforrni. Beletesszük a káposztát, letakarva pároljuk kevéssé, majd megborozzuk és tálaláskor tepejére tesszük a pirított szalonnát.

Farsangi fánk. Tálban fél kilogramm lisztet, két evőkanál vajjat, hat tojás sárgáját, kevés sót, egy kanál cukrot, 25 gramm tejszín-táttatot élesztőt és negyedliter tejet jól elkeverünk és kanállal verjük, míg a tészta elválik, de még nem kemény. Meleg helyen kelni hagyjuk, majd lefedett lábasban, nem tulforró zsirban szép pirosra sütjük.

Február

12 VASÁRNAP

Hatvanad vas., Lúdia

13 HÉTFŐ

Róci Katalin, Ella

14 KEDD

Bálint

15 SZERDA

Kolomb. K. Fausztán

16 CSÜTÖRTÖK

Juliana

17 PÉNTEK

Donát

18 SZOMBAT

Simon vt., Konrád

A nappal tartama február 18-án: 10 óra 24 perc, e hét folyamán 22 perccel nő.

Megkezdődött a győngyélet

Február elsején vonultak be országsgazdák a katonai egyenjóságát visszanyert és megnagyobbított Magyarországi első sorozott unjoncai. Ez a nevezetes nap, amelyen két évfolyam legénysége indult a kaszárnyák felé, egyben érdekes újítás is.

Hosszu évtizedeken keresztül, a háború előtti idők messze távlatában is, október elseje volt az a nap, amelyen a régi katonanóta szerint „be kellett masirozni”. Az apák, nagypapák erre a napra emlékeznek. Az ősi verőfényre, amelyen letették a darutollas, vagy árvalányhajas kalapot s a sapkát illesztették fejükre.

Kicsit bizony izgalmas volt az átmenet akkor is. Ne tagadjuk, no. Megelőzte egy-két korty a karcosból, a kifogyhatatlan nóta, meg egy-egy könnybefúló ölelés. Aztán megindult a legény. Babája elkísérte a szomszéd házig, barátja a falu határáig, édesanyja a kaszárnya kapujáig. Ott ritt érte busznya könyveket, amig csak láthatta.

Hát így volt ez mostan is. Egészen így. Semmi különbség sem esett, hogy október helyett februárban történt.

Nem esett semmi hiba. Csak a Jósikát meg a Ferkót néhány hétig még az édesanyja tekintete sem simogathatja. Egyelőre a káplár ur veszi gondozásba. De majd tavaszra, mire a virág nyílik, belőle is olyan legény szökkenik, hogy az anyai szem legyen, amelyik örömkönnye nem borul, és leányé, amely fel nem ragyog... Várjunk csak a sorára!

Imrédy Béláné Komáromban. Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök felesége Komáromban tárgyalásokat folytatott a szegényügyi szociális és egészségügyi intézmények ügyéről. A megbízásán Fábry Mária szociális megbízott beszámolt a Magyar Magyarér-mozgalom komáromi munkásságáról s javaslatokat terjesztett elő a népjóléti és szociális intézményekre vonatkozóan. Imrédy Béláné a felvilágosításokat tudomásul vette, a mozgalom részéről támogatást ígért, majd megtekintette a szociális intézményeket.

Ötven ezer árvízkarosult Amerikában. Az északamerikai Kentucky, Ohio, Nyugat-Virginia és Maryland állam lakói közül mintegy ötven ezer ember vált hajléktalanná az Ohio-folyó legutóbbi áradása következtében.

Esterházy János gróf előadása a Magyar Házakról. Február 7-én este, Esterházy János gróf, a szlovákiai Egyesült Magyar Párt országos elnöke a budapesti rádióban előadást tartott a szlovákiai Magyar Házakról. Előadásában rámutatott a Magyar Ház-akció nagy kulturális és szociális jelentőségére, arra a nemzeti feladatra, amelyet ezzel kapcsolatban minden magyarnak vállalnia kell. A bécsi döntés után a csehszlovákiai magyarság egytizedére csökkent, a feladatok pedig ugyanakkor megcsokorozódtak. A megnagyobbított nemzeti feladatok megoldása és vállalása csakis úgy képzelhető el, ha az egész magyar nemzet egyformán látja részét a közös munkából. Az anyaországra hárul az a feladat, hogy segítse kezét nyújtsa elszakadt gyermekei felé, hogy megtudják örízni érintetlenül a magyar kultúrát.

Milyenek lesznek az új ötpengősök? A pénzügyminiszter rendelkezett arról ki, amely leírja az új ötpengős ezüstérmék kialakítását. Az egyik lapján Horthy Miklós domborművének mellképe látható, körirata „vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója”. Az érme másik oldalán párkányszerű talapzaton álló angyalok tartják a magyar címet, a glóriát övezett Szent Koronával. Itt a felirat az értékelésen, évszámokon és előállítás hely megjelölésén kívül „Magyar Királyság”.

Meghalt Werner Adolf zirci apát. A zirci kongregáció apátja és általános főnöke, Werner Adolf dr., titkos tanácsos, a felsőház tagja, február 5-én éjjel fél tizenegy órakor, több hónapi szenvedés után, életének 72. évében elhunyt. Örökös tagja volt Veszprém vármegye törvényhatósági bizottságának, diszpolgára volt Egernek, Székesfehérvárnak, Előszállásnak és Zircnek, a titkos tanácsosi méltóságot pedig a mult év augusztus 20-án kapta a kormányzótól. Temetése február 9-én folyt le a zirci apátság templomból, igen nagy részvét mellett.

Negyvenegy tolnamegyei község villamosítása. Apar—Fánt, Belecska, Bikács, Bonyhádvarasd, Diósbény, Döbrököz, Zomba—Dörnyapatlan, Duzs, Felsőnána, Györe, Gyulaj, Harc, Izmeny, Kajdas, Kalaznó, Keszőhidegkut, Kéty, Kisdorog, Kisvejtő, Kurd, Lengyel, Miszla, Mucsfa, Mucsi, Regöly, Szakadát, Szakály, Szarváz, Murga, Nagydorog, Nagyvejtő, Ozora, Pári, Tevel, Tolnanémedi, Udvari, Uzdorjád, Varsád és Závod községek villamosenergia ellátására nyilvános versenytárgyalást hirdetett a m. kir. iparügyi minisztérium 1939 február 24-ére.

Az 1939. évi jövedelem- és vagyonadó kivetése

A Budapesti Közlöny február 5-iki száma közli az 1939. évi jövedelem- és vagyonadó kivetése tárgyában kiadott pénzügyminiszteri rendeletet. Ez általában fenttartja 1939-re is azokat az eljárási szabályokat, amelyek az 1938. évi jövedelem- és vagyonadó kivetésének alapjául szolgáltak. Az előző évvel szemben azonban a rendelet lényeges változtatásokat is tartalmaz. Így például, ha a földtulajdonos a haszonbér egy részét a földbérlet ért elemi csapásra való tekintettel elengedte, az elengedett összegeket a bérbeadó jövedelemadó alapjából most le lehet vonni. A házbirtokot a vagyonkivetés céljára általában az egy szerinti beruházási hozzájárulásnál alkalmazott szabályoknak megfelelően kell értékelni, ami különösen a házadókételes kisebb házaknál lényeges könnyítést jelent.

A munkácsi hősök kitiüntetése

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a Munkács város ellen január hó 5-ről 6-ra virradó éjjel lebújtattam támadás visszaverése alkalmával kiválóan bátor és önfeláldozó hazafias magatartásáért Arvay Adorján dr. rendőrkapitánynak és Gröblovsky György rendőrfelügyelőnek a magyar érdemrend lovagkeresztjét adományozta, megengedte, hogy vitéz Ecsedy Árpád és Kovács Buda Károly dr. rendőrfogalmazóknak valamint Koppany Kálmán dr. rendőrségfőnöknek az elismerését tudtúi adják; Jóó Kálmán rendőrtisztihelyettesnek a magyar arany érdemkeresztet, Fazekas Lajos rendőrtisztihelyettesnek, Kapuvári János és Cserna Zoltán rendőrségi detektíveknek a magyar ezüst érdemkeresztet, Lugosi Lajos, Szilágyi II. István, Véghelyi József és Bálint Lajos rendőrtörzsmestereknek, Drák Gábor rendőrtörzsmesternek, Györfi Sándor, Szilágyi György, Sallai Gyula, Nyolcas Benedek, Papp I. Ferenc, Tölgyesi György, Vincze I. József, Csorvási Mihály, Bödör Sándor, Várhegyi László, Horváth II. Imre és Pazuhánics Mihály rendőröknek a magyar bronz érdemkeresztet adományozta. Egyben megengedte, hogy Szánthó László gyermekmenhelyi tisztviselőnek elismerését tudtúi adják, végül Orozsi Fedor volt rokantszövetségi titkárnak, Dancs Béla Gábor és Vadnána István Béla magasztisztviselőnek a magyar ezüst érdemkeresztet, Jirkovszky Gábor asztalosgednek, Szer Antal gépkocsivezetőnek, Balogh András borbélynek, Zán József hentesnek, Fircsák János szobafestőnek, Hrabár Gyula lakatosgednek, Sirokás Gyula munkásnak, Vas József borbélygednek, Strausz Emil fuvarosnak, Havér Béla kertésznek, Nyesta Deszö vízvezeték szerelőnek, Balogh László borbélygednek, Deru Emil munkásnak és a hősi halált halt Seppenthal Ferenc közműmunkásnak a magyar bronz érdemkeresztet adományozta.

A „Piros bugyelláris” Kiskörösön. A kiskörösi állami Petőfi elemi iskolával kapcsolatos Ifjúsági Egyesület műkedvelői gárdája január hó 23-án a kiskörösi Szarvas-fogadó színházteremben szuflot nézőter előtt adta elő Csepreghy: „Piros bugyelláris” című 3 felvonásos népszínművét. A Képes hirdetőben megjelent fénykép a szindarab szereplőiről és a választmány tagjairól készült. Középen ülnek: Szilágyi Frigyes felügyelő-igazgató az egyesület vezetője; Szilágyi Katalin okl. tanítónő, a szindarab betanítója; mellette Benkó János, az egyesület fíradhatatlan elnöke, aki már kilenc év óta megszakítás nélkül buzgógn munkálkodik az egyesület felvirágzásán. Szilágyi Frigyesről jobbra ül Ambrus Pál alelnök, tőle jobbra Szlovák Pál egyesületi jegyző. Az előadás kiválóan értékes anyagi és erkölcsi sikerekhez juttatta az egyesületet. A befolyó tiszta jövedelem a meglévő könyvtár gyarapítására fogják fordítani.

Halalos repülőgépkatasztrófa. Február 4-én kilenc órakor egy vadászrepülőgép Adony és Pusztaszabolcs között eddig ki nem derített okból fának ütközött. A baleset következtében a gép vezetője, Solymosi József szabadszerződést látott vesztette. A m. kir. légierők parancsnoksága a baleset okának kiderítése céljából a vizsgálatot folyamatba tette.

Áprilisban várja a trónörökös születését Albánia. Az albán királyi házban öröndetes családi eseményre készülnek. A magyar származású Geraldine királyné az udvari orvosok megállapítása szerint április havában trónörökösével ajándékozza meg Albániát. Az öröndetes hírt Kóti miniszterelnök már bejelentette az albán képviselőházban.

Betiltott napilapok. A magyar királyi belügyminiszter a Budapesten Hubay Kálmán felelős szerkesztésében megjelenő „Magyarország” című időszakos lap további megjelölését és terjesztését két hónapra, azaz április 4-ig bezárólag megtiltotta. Ugyanakkor megtiltotta a Budapesten Halász Sándor dr. felelős szerkesztésében megjelenő „8 Órai Újság” című időszakos lap megjelenését és terjesztését is február hatodikától kezdődően harmincnapi időtartamra. A betiltás oka mindkét időszakos lap esetében, hogy az ország érdekeit veszélyeztető közlemények jelentek meg hasábjaiakon.

Új magassági repülő-világrekord. A Siebel SI 202 jelzésű Hummel kistípusú repülőgép új világrekordot állított fel. A repülőgép mult szombaton a hallei repülőtérén 7033 méteres magasságot ért el és ezzel megközelítéleg 1200 méterrel megjavította az eddigi nemzetközi rekordot.

Sorozatós bombamerényletek Angliában. Coventry fontos gyárváros öt gyárában játékléggémbömbök rejtett apró bombák robbantak fel. Londonban több nagy áruházban az áruk között leelőbortékba rejtett robbanóanyagokat találtak, amelyek nyilván a vevők kezében felrobbantak volna. Több londoni külvárosban a házak postagszékényeibe hasonlóan borított bombákat dobtak be. A rádió figyelmeztette az üzleteket és a lakosságot, hogy a legnagyobb óvatossággal kezeljék a nagybő alakú levőborítókat. Liverpoolban a börtön előtt robbant fel egy bomba. Londonban egy külvárosi ház átkutatása során a rendőrség nagymennyiségű robbanóanyagot talált.

Vannak még csodák! Igenis vannak. Persze ezek a csodák már a XX. század arányaihoz igazodnak. Vagy nem csoda az, hogy egy teljesen új, kettőn hangú húzó harmónika 12 pengőbe kerül? Vagy, ha egy felhurozott, jóhangú hegedű 11 P 50 fillér? És nem lehetetlen, hogy egy öblöshangú, változatos anyagból kidolgozott tárogató 30 pengő? És ki tudna például 30 fillért előállítani és arsanítani a feketére lakkozott, messésáhangú okarinát, ezt az ügyes kis hangszeret. És a magyar nép kedvénc hangszere, a citera 10 pengőért, nem kész csoda? Hát az 1 P 20 filleres 12 hangú facimbólom, másnéven xylofon, nem bámulatraméto? 12 pengő egy messzép, kettőn hangú mandolin vagy tambura. Ugy-e, hogy vannak még csodák? De hol? Ezt kell jól tudni! STERNBERG királyi udvari hangszergyár, Budapest, VII., Rakóczi-ut 60. szám alatti senopálotijában. Kérjen ingyen árjegyzéset.

Egy kis mosoly

A pesti városligetben így szól a lovag a hölgyéhez:

- Mit szólna, ha most megcsókolnám, Annuska?
- Kiabálnék a papámnak.
- Del a kedves papája?
- Hólamerikában.

*
— A te apád díjboxoló? És aztán nem félsz tőle?

— Nem én! Az én apám csak akkor üt, ha megfizetik.

*
— Hallottad, Saroltám? A Balog meghalt és százezer pengő vagyonot hagyott maga után. Nem szeretnél az özvegye lenni?

— Nem, Hugó, csak a tied!

*
— Látja, asszonyom, ez a szomszédban lakó házaspár egy vállalatnál van alkalmazva, mégse találkoznak naphosszat.
— Hogy lehet az?
— Az asszony bejárónő, az ember kifizetője.

Rövid
történet

A furfangos Szill vitéz

Irtta: H. KOVÁCS ZOLTÁN

Biharban, Szalárd tájékán, a Berettyó közelében évszázadok óta szomorkodik Adorján várának omladéka.

A tizenhatodik század elején még erős vár volt, hos magyarok tanyáztak benne. Füstös borospincéjében az egyik borongós őszi estén a kecskelábu tölgyfaasztal mellett, lócákon ülve borozgatók, beszélgettek négy középkori, marcona magyar vitéz. Az asztalon őrjási önkupában illatozott előttük a zamatos ermelléki bor. Hosszas hallgatás után szólalt meg a kékszemű, szőke, zömök Szill Mihály: — Tamás, fogadjunk egy hordó bakatorba, hogy holnap estére egy török fejet hozok ide a várba, de még egy szál kardot se fogok magammal vinni.

— Az már nem lehetséges — válaszolt az óles természetű, fekete kajlabajuszú Vajdai várnagy.

— Hát fogadjunk! Itt a kezem — Szill Mihály a kezét odanyújtotta a cimborájának.

— Jól van, huncut, aki meg nem adja, — a várnagy belécapott Szill vitéz kemény markába, aztán odaszólt a mellette mosolygó, forradásos homlokú magyarnak: — Pali, üsd szét!

— Nagyon szivesen — hangzott a válasz, aztán a kérelmet teljesítette. — Miska, de azért amennyire csak lehet, vigyázz az életedre, mert már ugy is kevesen vagyunk — aggdótt Vajdai.

— Hát persze, hogy vigyázok, kedves cimborám, azonban az életem nem sokat ér már, mert réges-régen fevegember vagyok.

— No de még megházasodhatsz. Testvérek, hörpintsünk, mert nem boldog a magyar! — harsogta a várnagy. Még félóráig beszélgettek, dalolgattak, aztán hazaballagtak.

Szill érkezett leghamarább a belső várfal mögötti ridég otthonába. A földes kis szobájában eléggé világos volt; mert a hold besütött az ablakon. Ruhástól feküdt le a gubával leterített ágára. Pár pillanat alatt elszunnyadt.

Még alig derengett, amikor Szill vitéz felébredt. Gyorsan talpraugrott. Az asztalon hevert a kétnapos rozskenyér, a kés, a börtarisznya, meg a kulacs. A kenyérből levágott egy nagy karéjt, bedugta a tarisznyába, a kést meg melléje. Bement a kamarába. A tarisznyát, kulacsot marzával vitte. A kamara mesteregrendiáról lógott le a füstöltszalonna. Felföntnyit lekanyarított s a tarisznyába tette. A sarokban levő hordóból bort eresztett a kulacsba. A tarisznyát, kulacsot a vállára akasztotta. A földön meglátott egy csalánszékot, fölvetve, összegöngyöltte, összekötötte s a hátára erősítette, hogy puposnak lássék. A fogason lógott egy török turbán és kaftán, ezeket magára öltötte. Az ajtó mellett buslakodott egy mankó, felkapta s a szobán keresztül az udvarra sietett.

A hajnalesillag még biztatón ragyogott az ég alján. Szill vitéz Isstenhez fohászzkodott, aztán a várkapu felé tartott. Ott szunyókált Bihar, a pörge bajszú ör, Szillnek az unokafivére. Röviden elmondta neki, hogy mi a terve. Bihar jóízűen kacagott, aztán Szillt a várkapun ki eresztette.

A furfangos vitéz nyugat felé irányította a lépteit. Az útról hamarosan letért. A Jeterolt mezőn ballagott, a Siter határában elterülő rengetegben levő keresztutához. Tudta, hogy ott Váradról Margitta felé gyakran járnak magános törökök, azok közül valamelyiknek a fejét lekaszaolja, ha török-szakad is. Kétórai gyaloglás után az erdő szélehez jutott. Elfáradt, szakadt róla az izsádság. Leült egy vén tölgyfa alá az illatos pázsitra. Mohón evett és ivott, aztán újra utnak eredt.

Az erdő szélén déli irányban folytatta a gyaloglást. Egy óra múlva megtalálta a Nagyvárad felé vezető utat, de már akkor számított arra, hogy minden pillanatban találkozhatik valamelyik tarfejú muzulmánal s a mankót a hóna alá dugta, úgy biccegett felfelé az uton. Egy kilométernyi kullogás után feljutott a bér-cen elnyúló keresztuttra. Széjjelnezett. Nem látott egy árva lelket sem. Csak a szarvasok bőgése zavarta meg a reneteg csöndjét.

A mankót két marokba kapta és felcsapta a legközelebbi terebélyes tölgyfára. A mankó négy méter magasságban fennakadt a szélső ágon. Szill Mihály megsodorta deresedő bajuszát. Besietett husz méternyire az erdőbe. A kulacsot meg a tarisznyát felakasztotta egy vastag gallyra.

Visszafutott az utra. Megállt. A bér-cről figyelmesen nézett le a völgyre. Nemsokára egy lovas tünt elő a láthatáron. Még nem tudta megállapítani, hogy török-e, vagy magyar? Néhány pillanatig várakozott, aztán kezeit a szeme elé tartva, úgy szemlélte a lovas. Erős, magyar szíve megdobbant. Szürke lovon szakállas öreg török közeledt s vastag könyvből olvasgatót. Hihetőleg pap, akit könnyen el lehet küldeni a paradicsomba.

Szill leült az útféle. Örült, hogy nem valami hatalmas erejű janicsár akadt az utjába. Amikor már kőhajításnyira volt, négykézláb az ut közepére kuszott, aztán felállt. Mint a néma elkezdett visitózni, egy lábön ugrált, miközben a fán levő mankóra mutogatott. A muzulmán abba-hagyta az olvasást. A könyvet izgatottan az iszákjába dugta. Főlnézett a fára s a mankót meglátta. Rögtön arra gondolt, hogy a pupos-némának a mankóját valamelyik ebhítt gyaur felcsapta a fára és szépen nyomorék nem tud tovább menni.

A török leszállt a deresről. A lovat egy sudár fiatal fához kötötte. A kardját a derekáról leoldotta s a földre dobta. A fához cammogott s kérges derekán nagyokat szuszogva, elkezdett fölfelé kapaszkodni.

Ekkor Szill felkapta a kardot, kirántotta belőle a görbe éles szablyát. Hátulról úgy fejelteugta a törököt, hogy az eszméletlenül zuhant a földre és a turbán leest a tar koponyájáról. A következő pillanatban Szill a muzulmán fejét egyetlen csapással elválasztotta a törzstől és a zsákba dugta. A szablyát hüvelyébe nyomta s a derekára kötötte. Beszaladt az erdőbe a kulacsért és a tarisznyáért. A kulacsból jó hosszú nyakalt, majd a reszkető, horkoló löhöz futott, a nyakát megismogatta s becéző szavakat mondott neki. A paripa lecsillapodott. Szill felugrott reá s gyors ügetésre sarkantyuzta a lovat.

Sötét este volt, amint Szill visszért a várárokhöz. A kapunál már vártak rá a nagy bajuszos magyarok. A várnagy azt kálította Szillnek: — Hát hun a törökfej, hé!?

A vitéz a zsákából előrántotta a fejét s a fülénél magasan föltartva, válaszolta: — Ehun van, la! A fogadást megnyertem!

— Eljén Szill Mihály! — harsogták a várakozók.

Bihar, az ör kinyitotta a várkaput. A mosolygó Szill vitézt a magyarok vállaikra emelték s a várpin-cébe vitték. Megkezdődött a lakomacébe ültartott kivilágos-virradatig.

A siteri erdőszégen a keresztutnál még ma is látható a „Török halála” nevű őrjási vén tölgyfa, amelyről — a monda szerint — a furfangos Szill vitéz levágta a török fejt.

A mi költőink

Mandulafák virágoznak...

Mandulafák virágomak
Végig a hegyoldalon.
Felőlöztek szűzféherbe,
Mint mosolygó menyasszony.

Szellőszárnyán jár az illat,
Hirdetné a nászhetet.
Lakomára csalogatja
A kis bolgójó méheket.

S míg a méhek szűrcsölgetik.
Virágkelyhek mézbortát,
A virág meg rájuk hinti
Szűzi csókja himporát.

Igy jár a mészó virágba,
Ébredést visz szent dalá.
S nőni kezd a bölcsőjében
Sok pírunkó mandula.

NAGY LAJOS (Révfülpö)

Félre vágom...

Félre vágom a bokortás
Kalapom,
Két karomba szoritom a
Galambom.

Csókot miomok rózsapiros
Arcára,
S fűtülök én a rohamo
Világra.

Ölelgetem, csókolgatom
A párom,
Nótaszóval így elem a
Világom.

Csárdáskedvem nem zavarja
Semmi sem,
Szép az élet, ugy-e csókos
Kedvesem?

HORVÁTH JÓZSEF
(Pusztamiske)

Valamikor egy kislányhoz...

Valamikor egy kislányhoz
Hej, de sokat jártam,
Gyöngyvirágos ablaknál
Csókjaira vártam.

Minden este öntözgette
Fehér gyöngyvirágát,
Virágok közt csókolgattam,
A piros orodját.

Amióta azt üzenté,
Hogy nem szeret engem,
Azóta ugy fáj a szívem,
S bánatos a lelkem.

Azóta csak lopva nézek,
Kicsi ablakára,
Fájó szívvel gondolok
A fehér gyöngyvirágra.

IFJ. HAJBA SANDOR
(Sárbogárd)

Adni pedig tudjál...

Adni pedig tudjál, Isten lelkéből
való keresztény testvérem, mert nem
annak adsz valóban, akinek juttattál
valmit, hanem szászor inkább ma-
gadnak.

De csak akkor, ha nem szük ma-
rokkal lökted oda, hanem a segítő-
kezed mellé a szíved is kitarult.

Ha nemcsak meghallgattad a kéro
panaszszavát, hanem meg is értetted
s könnyét nemcsak peregni láttad, de
le is törölted.

Ha nem azt nézted, mi felesleges
és nélkülözhető neked, hanem azt,
hogy mi kell annak, aki hozzád
fordult.

S ne képzeld, hogy adtál is valóban,
ha fennhéjázó cselekedetteddel
mindössze a saját hiúságodat legyez-
tet. Nem adtál akkor, csak még több-
bet akartál szerezni, mint amid volt.
A javaidhoz megbecsültetést is, ho-
latt mások megaláztatása árán tehet-
ted csak.

Akkor som adtál, ha csak a sirán-
kozó jajgatására indulsz meg s a

csendesen szenvedőt észre nem ve-
szed. Azt, aki éhezni tud, de kérni
nem. Akinek lefagyhat a keze, de fe-
léd nyújtani nem tudja. Akinek tör-
kát fojtogatja a könny, de esedező
hang nem jön ki rajta. Aki csak
munkát tud kérni, alamizsnát nem.
Az igazi szegényt, akit a két télen
karja nyűgöz le a tehetetlenségbe.
Azt segitsd. Annak adjál, hogy me-
legség szálljon a hajlékába, meg-
nyugvá a hitvose lelkébe s öröm a
gyermekei szivébe. Annak add az
egyik ekéd szarvát, az egyik kaszád
nyelét s az egyik kapadát. A munká-
dat oszd meg vele, hogy emberré
tedd, mint magad vagy.

Adj neki méltányosan és megér-
lően a szent magyar munkából. Ugy
adj neki, mintha te kapnál...

S akkor adtál valóban...

s. s.

Tudja ki!

SZÁMREJTVÉNY

5 = névelő
16, 7, 3, 4 = rovar; betegsé-
gek veszélyes
terjesztője
18, 15, 8, 17, 11 = öröberendezés
1, 2, 14, 12, 6 = a csodaszarvas
egyik követője
10, 9, 3, 9, 13 = őseink ebben
tartották nyilai-
kat
1—18 = akció, melynek
elkötüzése „Uj
magyar életet az
ősi magyar föld-
ön!”

A levelezőlapra irt megfejtéseket a
Vasárnapi szerkesztőségének címére
Budapest (V., Báthory-utca 24.) kell
beküldeni, tíz napon belül. Elkésve
érkező megfejtéseket nem veszünk
figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között,
akik helyes válaszokat küldenek, elő-
fizetőiborunk tagjai és előfizetési
díjhátralékuk nincs.

A *Tudja ki!* eredményét a 10-ik
számban közöljük.

A 4-ik számban közölt *Tudja ki!*
megfejtése:

1. A lóerő az erőteljesítmény egy-
sége; az az erő, amely egy másodperc
alatt 75 kg súlyt egy méter
magasra, vagy egy kg-ot 75 méter-
nyire emel.

2. Kalória hőegység; az a hőegység,
amely 1 gr 14.5 C fokú vizet 15.5
fokra melegít. Ugyanez 1 kg vízre
vonatkoztatva a nagy kalória.

Beérkezett huszötöd megfejtés. Ju-
talomkönyvet kültünk.

Bukta András (Borsodivánka),
Szeles Gáspár (Szeged)
előfizetőink címére.

IGAZGYÖNGYOK

A törvény a jószándéku embernek
karmesteri pálcá, a rosszának bun-
kósbot. Az elsőre gondatlanul ma-
sirozhatunk, a másik megtáncoltat
bennünket.

Istent hiába keresed, ha a saját
szívedben nincs. S ha ott van, meg-
leled mindenütt. Nem is kell keres-
ned.

Inkább adj, mint kérj. Amit ad-
tak, vissza kell szolgálni. Amit te
adtál, csak el kell fedni.

A remény a legszebb palota, de
ritkán akadsz az ajtajára, hogy be
is mehess.

Kérdés: 1. Ad-e a földmivelésügyi minisztérium segítyt az alföldi szarvasmarha-tenyésztés fellendítés céljából? ... Felelet: Kenderköröt átvegy nagyobb gyár Nagylakon, Szegeden...

Kérdés: Mely gyáraknak lehet szerződési kendertermelésre? ... Felelet: Nem tudunk olyan módszert ajánlani, mely a gúlcis bort megjavítaná.

Kérdés: Tyukjaink májkövesedésben vannak, megsávnának és elhullanak. ... Felelet: Tyukállománygyűmőkóros (tuberkulózis). Sajnos, tapasztalatunk szerint le kell vágni mindet...

Kérdés: 1. Van egy hold földem, az egerek a felét kirágják. ... Felelet: 1. Előbb ki kell irtani az egereket: hohenneiml egérfogókai vagy mérgegel. 2. Csak alapos állatorvosi vizslat alapján lehet a betegség okát megállapítani.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

B. E., Kőröstarcsa: Verselői közülük. Ellismerő sorait hálás köszönettel viszonozzuk. ... B. M., Mezőkövesd: Sajnos, a darab könyvnyalabban nem jelent meg. ... V. Báthory-u. 24. II. emelet, Falu-Gazdaszövetség.

GABONATÖZSDE Készárupiac. Buza 77 kg-os tiszavideki 20.30-20.40, felsőt, és duna-tiszaközi 20.20-20.30. ... Magpiac. Lőheremag: 3. 4 és 1 q fehérbércs 135 + forgalmi adó; 6-7 q mnta szerint 93; 25 q mnta szerint 100; 10 q mnta szerint 110; 18-20 q mnta szerint 98. Lucernamag: 375 kg

fehérbércs 204 + forgalmi adó; 150 kg fehérbércs 200 + forgalmi adó. 200 kg fehérbércs 204 + forgalmi adó; 2 és 10 q fehérbércs 200 + forgalmi adó; 16-17 q mnta szerint 225; 10 q mnta szerint 210; 10 q mnta szerint, beszállítva 197.50; 5 q mnta szerint 180; 12-13 q mnta szerint 200; 50 q alj, mnta szerint 8.69 pengő.

Takarmány. Árak métermászként: réti széna 1. 7.80, IIa 6-7.60, IIIa 5-5.80, muharszéna 7.60-8.80, lucernaszéna 9.50, rozszalma 3-3.80, árpa-szalma 3 pengő.

Abraktakarmány. Árak métermászként: árpa 14.80, borsóhéj 20, borsókonyok 16, buza 13.50-13.75, buza 16-16.30, kókuszpogácsa 14.75, lenmagpogácsa 17.50, napraforgópogácsa 15.50, száritott répaszélet 11.50, repcepogácsa 11.50, rozskorpa 13, melisz 10.50, halliszt 45 pengő.

Tenyészmarhák és járműokörök. Ia belföldi járműokör és bedállitani való tino (tarka) 58-62, Ia belföldi járműokör és bedállitani való tino (fehér) 58-62, 1 1/2 éves üsző 56-60, 1 1/2 éves tino 56-60, fiatal friss fejős tehén 70-80 fillér kg-kint elősulyban.

Vágómarha. Bika, magyar Ia 57, tarka, Ia 57-60, IIa 49-56, IIIa 32-47, ökr, magyar, IIa 50-55, IIIa 32-48, tarka, Ia 74-80, IIa 60-71, IIIa 32-48, tehén, magyar, IIa 48, IIIa 32, tarka, extrém 68-70, Ia 62-65, IIa 48-60, IIIa 32-47, növendék 40-50, kicsontozni való 16-31 fillér kg-kint, elősulyban.

Borjú. Ia 88-90, IIa 78-86, IIIa 50-68 fillér kg-kint elősulyban.

Juh. Kilőföldnek megfelelő Ia fiatal fiú darabonként 50 kg sulyban 42-46, Ia fiatal bárány, páronként legalább 80 kg sulyban 46-50 fillér kg-kint, gazdaságban etetés-itátás után mázsával, 3 kg sulyvéonással.

Ia, Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 420-600, Igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 300-400, számaró 60, alarendelt 160-270, vágó 16 30-300 pengő darabonként.

Sertés. Uradalmi zsírsertés páronként 840 kg-on alul 92-97, szedettserítés Ia 90-92, IIa 85-88, IIIa 74-82, öregserítés Ia 82-86, IIa 76-80, angol tökéletes 92-94, kiv. 96, angol sonkasertés Ia 92-95, IIa 78-90 fillér kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr, minden sulyban, magyar 100-105, tarka 110-115 fillér. Tarka bikabőr 40 kg-ig marhabőrön, 41-50 kg-ig 20, 51-60 kilogramm 30, ezen felül 40% levonás. Borjubőr hosszu lábbal 145-150, rövidlábba borjubőr 155-165, merino juhőr, zóldsulyban 65-70 fillér kg-kint. Mészáros lóbor darabonként 13 P. kisebb lóborért 10-20 %-kal kevesebbet fizetnek.

Gyapju. Az 1939. évi gyapjuforgalom szabályozására vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak és előreláthatóan néhány héten belül már a rendelkezés is megjeljenik. A Futura Rt. egykötvet a gyaju szokásos előzetesét megkezdte úgy, hogy megfelelő fedezettel bíró termelőknek az érben is igen előnyös feltételi előleget nyújt.

Toll. A németországi tollszállítások kisebb mennyiségben már megindultak. A belföldi árak változatlanul a következők: Ia Rupf 7-7.20, Ia Rupf 5-5.20, IIa Rupf 3.80-4, IIIa Rupf 2.50-2.90, hízott toll 3.85-4, Ia fozsott toll 5.20-5.80, IIa fozsott toll 2.90-3, Ia pelyh 11.40-11.60, Ia pelyh 8.50-8.60, fehér kacsa 3.85-3.90, szürke kacsa 2.10-2.20 pengő, tarka csirke 27-35 fillér kg-kint.

Vad és vadlús. Szarvascomb 220-240, gerinc 300-400, lapocka 100-120, többi része 30-50, 6z, gerinc 400-500, comb 240-280, többi része 80-100, vaddisznó, gerinc 160-240, comb 160-240, többi része 160-200 fillér kg-ként. Nyul, bérben, fogoly 80-140 fillér darabonként.

Halpiac. Harscs, nagyság szerint 240-400, csuka 140-300, ponty 120-200, kárász 120-140, compó 120-140 fillér kg-ként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 140-152, sózott 150-200, füstölt 150-240, hárj 145-168, tepertő 160-220, sertészsír helybeli 156-168 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Előbaromfi: Tyúk 250-400, csirke, rántani való 130-190, sütni való 180-320 fillér darabonként. - Leölt baromfi: Tyúk 140-180, csirke, rántani való 180-280, sütni való 160-280, kappan hízott 180-240, ruca hízott 140-180, lud hízott 130-180, pulyka hízott 120-190, libamáj, nagy 500-800, kicsi 300-600 fillér kg-ként. - Tea tojás 10 darabig 9-11, főzőtojás 8-9, apró 8-10 fillér darabonként.

Zöldiség. Sárgarépa 10-20, petrezselyem 14-22, kevert zöldiség 10-24, zeller 20-30, kalabács 12-20, karfiol 40-120.

vörshagyma, makói 16-20, közönséges 12-16, fokhagyma 24-40, cékla 12-24, 12-24, káposzta 6-10, savanyított káposzta 18-20, kelkáposzta 10-18, vöröskáposzta 20-36, fejesaláta 18-40 (döbje), torma 60-140, burgonya, Gálbaba 12-14, őszl róza 10-13, nyári róza 13-16, Élla 8-11, kifli 22-28, tömött csip-kergekomba 160-300, száritott 400-800, sültötök 12-20, sóska 140-240, pörzag tisztított 40-70, feketeretek 14-20 fillér kg-ként.

Fokhagyma. A Kiskereskedelmi Hivatal közli, hogy a hagymakivitel ellenőrzésére alakult bizottság február 6-án tartott ülésén a fokhagyma minimális termelői árát február 7-től kezdődően a következőkben állapította meg: I. o. fokhagyma mm-ként 12 P, közép fokhagyma mm-ként 9 P.

Fűszer és egyéb. Paprika, göcs nemés 420-560, fűdés 360-480, róza 320-380, mák kék 160-180, pergetett 180-200, köménymag 200-320, szin-szappan 96-128, közönséges 56-96 fillér kg-ként.

Bor. A borpiacon az utóbbi napokban tartott árakon valószínűleg a felálló bormennyiségek mindenkör eladhatók. Tömezbörök ára minőség szerint változatlanul 2.8-3 fillér. Mallizand-fokontként. Kimondottan minőségi borok csak nagyobb áron kaphatók.

Szész. A szeszgyártásnál e héten itall szesz iránt élénk volt az érdeklődés, a többi szeszféleségek forgalma a rendes keretek között mozgott. Az árak változatlanok.

Idegen pénzek vételi és eladási ára Szász penzről többé kerül szász darab: Angol font 1505-1615; dollár 340.10-344.10; kanadai dollár 332-337; holland forint 183.85-185.55 pengő. - Szász penzről kevesebbet kerül szász darab: Cseh korona 7.50-10; lengyel zloty 60-61.40; sverb dinár 6-7.50; francia frank 8.95-9.15; román leu 2.40-3.45; bolgár leva 3-3.60; olasz lira 16.90-17.90; svájci frank 76.90-77.80 pengő. Ezekhez az árhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Február 12, vasárnap: Abádszalók, Baja, Kunszentmárton. - Február 13, hétfő: Dunapataj, Dunavecse, Fajsz, Galambok, Irsa, Jászapati, Kunszentmárton, Mágocs, Máriaapác, Nógrád, Pápc, Pásztó, Pécsvárad, Rakaca, Sárbozárd, Szeged, Szeghalom, Ujkácsa, Veszprém, Zalaegerszeg. - Február 14, kedd: Dunapataj, Dunavecse, Pásztó, Pécsvárad, Rabacsanak, Szeged, Szeghalom, Szentlőrinc, Zalaegerszeg. - Február 15, szerda: Bajna, Drávafook, Kaba, Mád, Székesfehérvár, Szeged, Tiszabercel. - Február 16, csütörtök: Bajna, Boldogkőváralja, Büssü, Balatonboglár, Felsődabas, Tét, Tiszalök. - Február 17, péntek: Csenget, Földéak, Szarvas, Szeged. - Február 18, szombat: Földéak, Kelebia, Szarvas, Szeged.

Arany- és ezüstpenzék ára

Ezüstpenzék: 1 darab egykoronás 39 fillér; kétkoronás 78 fillér; ötkoronás 2 pengő; négy egyforintos 1 pengő. 14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 20 fillér. Szinaray kilogrammja 5800 pengő. Szneziszt kilogrammja 102 pengő.

Budapest I. VÁSÁRNAP, II. 12.

8: Hanglemek. 8.40: Hírek. 9: Unifláris istentisztelet. 10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó templomból. XI. Pápa ösztentése koronázásának évfordulójára alkalmból. A szentmisét Serédi Jusztinián dr. bíboros érsek, Magyarország hercepmisztele monlja. 11.15: Evangélium istentisztelet. 12.30: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Hangversenyzenekar. 13: Előadás Nagyváradról. 14: Hanglemek. 15: 1. A kistestületi baromfi-tenyésztés. Bátyi Bálint gazdasági felügyelő előadása. 2. A futasi házipár. Csiky Pál gazdasági tanár előadása. 15.45: Cigányzene. 16.30: Hagyomány és hitadás. 17: Hírek szlovák és rusz nyelven. 17.10: Zenedőlátás közvetítése a Hubay-palotából.

ból. 18.10: Mórlyc Zsigmond elbeszélésel. 18.45: Katonazene. 19.50: Sporteredmények. 20: Szalonzene. 20.35: Közvetítés a Royal Színház 'Egy bolond százat csinál' előadásáról. 21.35: Hírek. Időjárás. 23.40: Jazz-hármas.

HÉTFŐ, II. 13. 12.10: Hanglemek. 13.30: Szimfónia Zenekar. 16.15: Diákféltára. 17.10: Munkásfalárda hangverseny. 18: A fekete hegyc országában. 18.30: Cigányzene. 19.30: Magyar lótenyésztés és lovas-sport. 19.50: Galánffy-Hoór Tempis Erzsébet énekel. 20.20: A bécsi kerékgyártás. (II. rész: Janner József és J. Strauss János). 21.40: Hírek. Időjárás. 22: Női vonósnégyes. 23: Cigányzene.

KEDD, II. 14. 12.10: Postászenekar. 13.30: Cigányzene. 16.10: Asszonyok tanácsadaja. 17.10: A mikrocsoyázás újabb fejlődése. 17.30: Horányi Karola énekel. 18: Népi színház Olaszországban. 18.30: Magyar est. 19: E. Kovács Gyula emlékezete. 19.40: Tánccomekek. 20.30: Rádió a rádióról. 20.40: Cigányzene. 21.40: Hírek. Időjárás. 22: Szalonzene. 23: Operaházi zenekar.

SZERDA, II. 15. 12.10: Kéthelyné Wakotis Margit énekel. 13: Hanglemek. 16.15: Diákféltára. 17.10: Barabás Lidia beszédel. 17.45: Zomborvidéki lakodalmas énekek. 18.30: Gino Gorini zongorázik. 19: Külügy megbeszélés. 19.15: Cigányzene. 20.10: A magyar vers története. (II. Gyöngyösi Csokonai). 20.40: Operaházi zenekar. 21.40: Hírek. Időjárás. 22: Jazz-hármas. 23: Szalonzene.

CSÜTÖRTÖK, II. 16. 12.10: Cigányzene. 13.30: Szalonzene. 16.15: A háztartásról. 17.10: Gazdálkodás 15 hold földön. Vitéz Török Imre polgári iskolai tanárkönyv fősoklati tanár előadása. 17.40: Gyurkovics Mária operaházi tár énekel. 18.15: Spanyolország új emlekek. 18.45: Cigányzene. 19.30: Három egyfelvonásos: 1. A különös postal küldemény. Vidám hangjáték. 2. Nyári zápor. Hangjáték. 3. Málvaféska. Hangjáték. 20.30: A Szecedi Egyetemi Énekkar hangversenye. 21.05: Katonazene. 21.40: Hírek. Időjárás. 22: Közvetítés a mikrocsoyázó világbajnokság megnyitására. 23: Hanglemek.

PÉNTEK, II. 17. 12.10: Faragó Ilyona zongorázik. 13: Katonazene. 16.15: Diákféltára. 17.10: Cigányzene. 18.05: Ahol az anykát és ceszemőket gondozok. Közvetítés az Országos Stefánia Szövetség anyja-és ceszemővelök egyesületéből. 18.40: A XIX. század kedvence táncal (hanglemekről). 19.30: Operaházi előadás közvetítése. 'Turandot'. Zenéjét szerezte Puccini. 20.10: Hírek. 21.20: Hírek. Időjárás. 22.20: Hanglemek. 23: Szalonzene.

SZOMBAT, II. 18. 12.10: Szalonzene. 13.30: Hanglemek. 16.15: Ifjúsági elbeszélés. 17.10: Marcelle Meyer zongorázik. 17.40: Mit izen a rádió? 18.10: Rendőrzenekar. 19: Oláh György előadása. 19.30: Kubányi György magyar nótákat énekel. 20.40: Részletek a Budapesti Korcsolyázó Egylet világbajnoki mikrocsoyázó versenyéről. 21.10: Hírek. 21.30: A Földvidék bal közvetítése Kassáról, a Schalk-ház szálló terméből. 22.20: Cigányzene. 23.20: Jazz.

Budapest II.

Vasárnap, II. 12. 11.15: Cigányzene. 17: Balajka zenekar. 17: Hanglemek. 17.45: Elbeszélés. 19.15: Előadás. 20: Hírek. 20.35: Szalonzene. 21.20: Cigányzene. 22: Időjárás. - Hétfő, II. 13. 18.30: Német nyelvecke. 19.30: Cigányzene. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.50: Tánccomekek. - Kedd, II. 14. 18.30: Francia nyelvecke. 19: Mezőgazdasági féltára. 19.30: Előadás Havai-szigetről. 20: Hírek. 20.35: Operaszíntek hanglemekről. - Szerda, II. 15. 18.30: Olasz nyelvecke. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. - Csütörtök, II. 16. 17.10: Zongora. 17.40: Előadás Litvánjáról. 18.45: Angol nyelvecke. 19.15: Tánccomekek. 20: Hírek. 20.30: Katonazene. 21.20: Egyetemi énekkar hangverseny. - Péntek, II. 17. 18.40: Gyorsírás. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.30: Közvetítés a páros mikrocsoyázó versenyéről. - Szombat, II. 18. 18.10: Mezőgazdasági féltára. 19.05: Rendőrzenekar. 19.30: Előadás Párisról. 20: Hírek. 20.30: Hanglemek. 21.40: Részletek a mikrocsoyázó versenyéről.

KIADÓTULAJDONOS: 'FALU' MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVÉS SZÖVETSEG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL, dr.) Budapest, Óutca 12.